

ГАРЧИГ

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
1.1. ОРШИЛ.....	3
1.2. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО	3
1.3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БҮТЭЦ	3
1.4. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА	4
2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИХ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ҮНЭЛГЭЭ.....	7
2.1. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИХ ОРЧНЫ ЦАГ УУРЫН НӨХЦӨЛ.....	8
2.2. АГААРЫН ЧАНАРЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ	9
2.3. ГЕОЛОГИЙН ТОГТОЦ, ГЕОМОРФОЛОГИ	9
Давхарга зүй	9
Гүний чулуулаг	9
Төслийн талбайн тектоник.....	10
Төслийн талбайн геоморфологи	10
2.4. ГАДАРГЫН БОЛОН ГАЗРЫН ДООРХ УС	10
Гадаргын усны төлөв байдлын суурь үнэлгээ.....	10
Эргийн хамгаалалын бүс	11
Газрын доорх усны төлөв байдлын суурь үнэлгээ:.....	11
2.5. ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ.....	12
2.6. УРГАМЛЫН НӨМРӨГ	12
2.7. Амьтны аймаг	12
3. “ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТЕХНИК-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	12
3.1. 2025 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УУЛЫН АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД.....	14
Уурхайн талбайн нээлт.....	14
Ашиглалтын систем.....	15
Ухаж ачих ажиллагаа.....	17
Уурхайн тээвэр.....	17
Овоолгын аж ахуй.....	19
Баяжуулалтын технологийн тооцоо	19
4. ТӨСЛИЙН ДЭД БҮТЭЦ.....	22
4.1. Уурхайн хотхон.....	22
ШТМ-ын агуулах	22
4.2. Холбооны байгууламж	23
4.3. Цахилгаан хангамж.....	23
4.4. Усан хангамж	23
4.5. Технологийн усны хэрэгцээний тооцоо.....	23
4.6. Уурхайн усан хангамж	24
5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛТ	24
Байгаль хамгаалах төлөвлөгөө:.....	24
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр:.....	25
5.1. БОМТ хэрэгжүүлэх удирдлагын тогтолцоо	26
5.2. БОМТ-ний хэрэгжилтийн хяналт	26
5.3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	28
5.4. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө.....	31
5.5. Биологийн олон янз байдлыг “Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	31
5.6. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	32
5.7. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	32
5.8. Хог хаягдлын менежмент.....	33
5.9. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	32
5.10. Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр.....	32

Зургийн жагсаалт

Зураг 1. Ордын байршлын зураг.....	5
Зураг 2.Төсөл хэрэгжих нутгийн гадаргын усан сүлжээний зураг	11
Зураг 3. Уулын ажлын төлөвлөлт.....	16
Зураг 4. Автосамосвал	18
Зураг 5. Хутгуурт ачигч.....	19
Зураг 6. Алттай элсийг баяжуулах технологи.....	20
Зураг 7. Уурхайн хотгоны бүдүүвч зураг	22

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Ерөнхий мэдээлэл.....	4
Хүснэгт 2. MV-006853 тоот тусгай зөвшөөрлийн булангийн цэгүүд.....	5
Хүснэгт 3. MV-012413 тоот тусгай зөвшөөрлийн булангийн цэгүүд.....	6
Хүснэгт 4. Техник-эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт	12
Хүснэгт 5. Үйлдвэрлэлийн хүчин чадал, ажиллах горим ба ашиглалтын хугацаа	15
Хүснэгт 6. Уулын ажлын төлөвлөлт	15
Хүснэгт 7. Үндсэн тоног төхөөрөмж	17
Хүснэгт 8. Экскаваторуудын бүтээл, хэрэгцээний тооцоо	17
Хүснэгт 9. Автосамосвалын бүтээл, хэрэгцээний тооцоо.....	18
Хүснэгт 10. Баяжуулах хэсгийн технологийн ба ажлын горим.....	20
Хүснэгт 11. Жилд гаргах бүтээгдэхүүний хэмжээ.....	21
Хүснэгт 12. Хаягдлын сангийн үзүүлэлтүүд	22
Хүснэгт 13. Технологийн усны хэрэгцээ	24
Хүснэгт 14. БОМТ-ний бүрдэл хэсэг, агуулга	25
Хүснэгт 15. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний зардал	28
Хүснэгт 16. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө.....	31
Хүснэгт 17. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	31
Хүснэгт 18. Түүх-археологийн дурсгалын хадгалалт хамгаалалтад анхаарал тавин ажиллах шаардлагатай.....	32
Хүснэгт 19. Хог хаягдлын төрөл, хэмжээ, устгах хэлбэр.....	33
Хүснэгт 20. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө.....	31
Хүснэгт 21. Орчны хяналт шинжилгээний ажлын төсвийн тооцоо.....	31
Хүснэгт 22. БОМТ-ний нийт зардлын тооцоо.....	32

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. ОРШИЛ

“Өлзийт голын Хүйтний амны тохойн хэсэг” нэртэй алтны шороон орд нь Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын нутагт MV-006853, MV-012413 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай талбайг хамран байрладаг.

2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөнд тусгаснаар алтны шороон ордод 72.5 мян.м³ элс угаан баяжуулах ба элс угаах, баяжуулалтын ажилд цагт 80 м³ элс угаах хүчин чадалтай NZMS80BE маркийн 120 мян.м³ элс угаан баяжуулах ажилд 157 хоног, угаах төхөөрөмжийн 70 аас доошгүй хувийн ашиглалттайгаар хоногт 800 м³, элс угааж баяжуулна.

"Одод Гоулд" ХХК нь 2025 онд алтны шороон ордыг ашиглах энэхүү төсөл хэрэгжсэнээр нийт 19 хүний ажлын байр бий болох ба улс орон нутгийн төсөвт 792.32 сая.төгрөгийг төвлөрүүлэхээр байна.

1.2. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

Энэхүү алтны шороон ордын ашиглалтын төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь алтны шороон ордын 2024 онд хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд хэрэгжүүлэх хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуй, нийгмийн асуудал, байгаль орчин, орон нутгийн иргэдийн харилцаа хариуцсан нэгж хэсгүүдийн хамтын ажиллагааг хангасан удирдлага зохион байгуулалтын механизмыг бүрэлдүүлж, хэрэгжүүлэхэд ашиглагдах баримт бичиг юм.

1.3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БҮТЭЦ

Энэхүү Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний аргачлал, Эрсдэлийн үнэлгээ, Эрүүл мэндийн эрсдэлийн тухай, Монгол улсын хууль тогтоомж, Байгаль орчны багц хуулиуд, Монгол улсын стандарт норм, дүрэм, журмын дагуу хийж гүйцэтгэв.

Энэхүү төлөвлөгөө нь:

- Товч танилцуулга, байгаль орчны төлөв байдал, алтны шороон ордын ашиглалтын өнөөгийн байдал
- Алтны шороон ордын ашиглалтын үед үүсэх нөлөөллийн үнэлгээ
- Алтны шороон ордын ашиглалтын үед үүсэх нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө
- Төслийн хэрэгжилтийн үед хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зардал
- Байгаль орчин, хөдөлмөрийн хамгааллын аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн бодлого ба

журам

- Дагалдах хуудас гэсэн хэсгүүдээс бүрдэнэ.

Мөн алтны шороон ордын ашиглалтын үед орон нутгийн иргэдийн амьдралд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээнүүдийг тусгаж өгсөн.

1.4. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Төслийн нэр: “Өлзийт голын Хүйтэний амны тохойн хэсэг” алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төсөл.

Төслийн зорилго, ач холбогдол:

“Одод Гоулд” ХХК-ний хэрэгжүүлэх “Өлзийт голын Хүйтэний амны тохойн хэсэг” алтны шороон ордыг ил аргаар олборлох төслийн зорилго нь алтны шороон ордын талбайд ашигт малтмал олборлох, болон ашиглалтын явцад байгаль орчинд ээлтэй, хаягдал багатай техник, технологи, тоног төхөөрөмжөөр харилцан ашигтай үйл ажиллагаа явуулах, уул уурхайн салбарт амжилттай ажиллан, Монгол улсын эдийн засгийн өсөлтөнд хувь нэмэр оруулах, ашиглалт, орон нутгийн хөгжилд эерэг нөлөө үзүүлэх, орон нутгийн ард иргэдийг ажлын байраар хангах, орон нутгийн төсөвт тодорхой хэмжээний орлого оруулах зэрэгт оршино. Төслийн хүрээнд дараахь зорилтуудыг дэвшүүлэн ажиллана. Үүнд:

- Байгаль орчны нөхөн сэргээлт
- Байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөл багатайгаар үйл ажиллагаа явуулах
- Эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх
- Орон нутгийн оршин суугчдыг ажлын байраар хангах
- Ашигт малтмалыг хаягдал багатайгаар бэлтгэх

Хүснэгт 1. Ерөнхий мэдээлэл

Аж ахуйн нэгжийн нэр	“Одод Гоулд” ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар	9011127032
Регистрийн дугаар	5180252
Улсад бүртгүүлсэн	2007.11.20
Үйл ажиллагааны чиглэл	Гадаад худалдаа, Ашигт малтмалын ашиглалт
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл	MV-006853, MV-012413
Хаяг	Баянхонгор Бөмбөгөр сум, Улаан сайр 1-р баг
Утас	88111691

Төслийн байршил:

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжүүлэгч субъект болох "Одод гоулд" ХХК нь Монгол улсын Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын 1-р багт оршдог.

“Өлзийт голын Хүйтэний амны тохойн хэсэг” алтны шороон орд нь Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумаас баруун хойд зүгт 45км, Улаанбаатар хотоос баруун урд 770км зайд оршино.

Зураг 1. Ордын байршлын зураг

Хүснэгт 2. MV-006853 тоот тусгай зөвшөөрлийн булангийн цэгүүд

ТЗ-ийн дугаар:	MV-006853							
Талбайн нэр:	Өлзийт гол							
Ордын нэр:	Өлзийт голын хүйтэний амны тохойн хэсэг							
Эзэмшигч:	Ододгоулд							
Төрөл:	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл							
Талбай /га/:	174.21							
Тусгай зөвшөөрлийн талбайн координат								
№	X	Y	Өргөрөг (WGS-84)			Уртраг (WGS-84)		
			град	мин	сек	град	мин	сек
1	5142348.06	535647.64	46	26	1.55	99	27	50.44
2	5142334.74	533300.21	46	26	1.55	99	26	0.44
3	5141409.09	533305.29	46	25	31.56	99	26	0.44
4	5141422.41	535653.07	46	25	31.56	99	27	50.44
5	5141861.32	535650.5	46	25	45.78	99	27	50.44

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

6	5141889.2	535456.76	46	25	46.72	99	27	41.38
7	5142131.99	534956.37	46	25	54.68	99	27	17.99
8	5142093.17	534644.58	46	25	53.48	99	27	3.37
9	5141975.91	534487.1	46	25	49.71	99	26	55.96
10	5141842.62	534332.69	46	25	45.42	99	26	48.69
11	5141770.71	534005.27	46	25	43.14	99	26	33.34
12	5141914.53	533836.29	46	25	47.84	99	26	25.45
13	5142039.57	533786.93	46	25	51.9	99	26	23.17
14	5142087.91	533654.35	46	25	53.49	99	26	16.97
15	5141965.57	533466.36	46	25	49.56	99	26	8.13
16	5141906.95	533303.41	46	25	47.7	99	26	0.48
17	5142040.6	533302.68	46	25	52.02	99	26	0.48
18	5142166.67	533495.13	46	25	56.07	99	26	9.53
19	5142207.8	533676.94	46	25	57.37	99	26	18.06
20	5142081.06	534031.07	46	25	53.2	99	26	34.62
21	5142053.77	534283.7	46	25	52.27	99	26	46.45
22	5142164.51	534434.81	46	25	55.83	99	26	53.56
23	5142248.99	534634.51	46	25	58.53	99	27	2.94
24	5142274.15	534985.64	46	25	59.28	99	27	19.4
25	5142251.69	535105.71	46	25	58.53	99	27	25.02
26	5142164.78	535182.62	46	25	55.7	99	27	28.6
27	5142017.04	535518.33	46	25	50.85	99	27	44.29
28	5142000.52	535649.68	46	25	50.29	99	27	50.44

Хүснэгт 3. MV-012413 тоот тусгай зөвшөөрлийн булангийн цэгүүд

ТЗ-ийн дугаар:				MV-0012413				
Талбайн нэр:				Өлзийт гол				
Ордын нэр:				Өлзийт голын хүйтэний амны тохойн хэсэг				
Эзэмшигч:				Ододгоулд				
Төрөл:				Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл				
Талбай /га/:				472.3				
№	X	Y	Өргөрөг (WGS-84)			Уртраг (WGS-84)		
			град	мин	сек	град	мин	сек
1	5142705.7	537779.5	46	26	12.73	99	29	30.44
2	5142765.2	537719.4	46	26	14.66	99	29	27.64
3	5142976.7	537571.5	46	26	21.54	99	29	20.77
4	5142945.5	532016.5	46	26	21.56	99	25	0.44
5	5142636.8	532018.2	46	26	11.56	99	25	0.44
6	5142643.7	533298.5	46	26	11.56	99	26	0.44
7	5142334.7	533300.2	46	26	1.55	99	26	0.44
8	5142348.1	535647.6	46	26	1.55	99	27	50.44
9	5141422.4	535653.1	46	25	31.56	99	27	50.44
10	5141434.7	537787.4	46	25	31.54	99	29	30.44
11	5141863.4	537784.8	46	25	45.43	99	29	30.44
12	5141736.2	537633.8	46	25	41.34	99	29	23.33
13	5141657.9	537492.6	46	25	38.83	99	29	16.69

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

14	5141552	537186.9	46	25	35.46	99	29	2.34
15	5141516.8	537042.4	46	25	34.35	99	28	55.56
16	5141493.3	536874.2	46	25	33.62	99	28	47.67
17	5141451.7	536733.3	46	25	32.3	99	28	41.05
18	5141429.3	536706.6	46	25	31.58	99	28	39.8
19	5141427.1	536332.7	46	25	31.58	99	28	22.28
20	5141451.5	536233.7	46	25	32.39	99	28	17.65
21	5141543.9	536095.7	46	25	35.41	99	28	11.21
22	5141702.4	535925.7	46	25	40.58	99	28	3.29
23	5141711.2	535837.7	46	25	40.88	99	27	59.18
24	5141811.7	535768.2	46	25	44.15	99	27	55.94
25	5141861.3	535651.1	46	25	45.77	99	27	50.47
26	5142003	535650.3	46	25	50.36	99	27	50.47
27	5141966.5	535842.4	46	25	49.15	99	27	59.46
28	5141798.3	536104.8	46	25	43.65	99	28	11.71
29	5141682.7	536195.2	46	25	39.88	99	28	15.91
30	5141637.2	536369.4	46	25	38.38	99	28	24.06
31	5141523.1	536497.1	46	25	34.66	99	28	30.01
32	5141628.2	536781.2	46	25	38.01	99	28	43.34
33	5141690.5	537124.8	46	25	39.97	99	28	59.47
34	5141768.7	537298.5	46	25	42.46	99	29	7.63
35	5141798.7	537458.4	46	25	43.4	99	29	15.13
36	5141907	537644.5	46	25	46.87	99	29	23.88

2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИХ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ҮНЭЛГЭЭ

“Одод гоулд” ХХК -ний “Хүйтэний амны тохойн хэсэг” алтны шороон орд нь манай орны төвийн районы Хангайн уулсын хэсэгт Өлзийт голын хөндийд оршино. Өлзийт голын татам дэнж газарт байрлана.

Ордын талбай орчмын хамгийн өндөр цэг нь далайн түвшингээс дээш 2245.0 м өндөрт өргөгдсөн Цогт хайрхан уул, хамгийн нам цэг нь 1657 м Өлзийт- Байдрагийн бэлчирийн татам юм.

Орд орчимд уулархаг, хэрчигдэл ихтэй, уулын үнэмлэхүй өндөр нь далайн түвшингээс дээш 1506.0-2245.0 м, өндрийн зөрүү 600-700 м хүрдэг. Өлзийт гол нь тохойрол ихтэй, гол төлөв хавцлуудаар урсдаг, хадан хясаа, өндөр дэнжүүдтэй, голын хөндий нь 0.5-0.8 км өргөн, булан тохой их, уулархаг гадаргатай. Ордын район эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай, Өлзийт голын эх орчим нь өндөрлөг тул эрт сэрүүсч, өвөл хүйтэн, цас их ордог онцлогтой.

Өлзийт гол нь Төв Азийн Гадагш урсгалгүй ай савд хамаарагдах Бөөнцагаан нуур Байдраг голын сав газарт буюу Хойд талд Хан Хөхий, Тарвагатай, Булнай зэрэг өндөр нурууд өргөргийн дагуу буюу баруун ам зүүн тийшээ сунаж салбарлана. Хангай нурууны өврийн Буга, Нарийнтээл, Мандал голуудын бэлчир орчмоос Байдраг нэртэй болох ба Өлзийт, Заг, Цагаантуруут гол түүнд цутгаж урссаар Бөөнцагаан нуурт цутгана. Хангайн өмнөд хажуугаас эх авч говийн Бөөнцагаан, Адгийн цагаан хоёр нуурт усаа нийлүүлдэг энэ

голын нийт урт Бөөнцагаан нуур хүртэл 295 км, Адгийн цагаан нуур хүртэл 310 км талбайгаас усжина. Байдраг голын эхэнд баруун гар талаас Загийн гол /80 км/, зүүн гар талаас Өлзийтийн /135 км/ гол тус тус цутгадаг, голын дагууд урсац нь 2.8 шоо м/сек болно.

2.1. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИХ ОРЧНЫ ЦАГ УУРЫН НӨХЦӨЛ

Баянхонгор аймаг нь 116.0 мянган дөрвөлжин километр нутагтай, далайн түвшинээс дээш 974-2435 м хүртэл өндөр өргөгдсөн, газар нутгийн хотгор гүдгэрийн ялгаа ихтэй зэрэг нь агаарын температур, хур тунадасны газар зүйн хуваарилалтанд ихээхэн нөлөөлж бүс нутгийн хувьд жил, сарын температур, хур тунадас жигд биш байдаг билээ.

Агаарын температурын горим

Баянхонгор аймгийн нутаг дэвсгэрт уур амьсгалын дундажаар /1985-2016/ жилийн дундаж температур нутгийн хойд хэсгээр -4.1-ээс -7.5 градусын хүйтэн, төвийн хэсгээр 0.0 градус байхад өмнөд хэсэгт 2.8-аас 8.8 хэмийн дулаан байгаа нь дулаан хүйтний хэлбэлзэл ихтэйг илтгэнэ.

Тус аймгийн өмнөд хэсэг нь Азийн хуурай, хуурайдуу говь цөлийн бүсэд багтдаг бөгөөд хамгийн халууны туйл болдог юм. Аймгийн нийт нутаг дэвсгэрт агаарын үнэмлэхүй их температур 7 сард тохиодог. Температур хуваарилалтаар нутгийн хойд хэсэг болон алтай салбар ууланд орших хэсэгт 28.1-ээс 31.8 градус, төвийн хэсэгт 31.0-ээс 36.6 градус өмнөд хэсэгт 38.8-аас 44.9 градус дулаан байдаг. Шинэжинст сумын Эхийн гол өртөөнд 1992 оны 07 дугаар сард 44.9 хэм хүрсэн бөгөөд энэ утга Монгол орны үнэмлэхүй хамгийн дулаан нь байжээ.

Баянхонгор аймгийн нутагт жилийн дулааны улиралд болох 4-10 сард нийт орох хур тунадасны 90-94% нь ордог нь Монгол орны хур тунадасны горим манай аймаг тод илэрдэг. Тогтвортой цаг агаар ноёлох өвлийн /11-3 сар/ улиралд аймгийн нийт нутгаар уур амьсгалын дундажаар 4.9-өөс 14.6 мм хур тунадас орох бөгөөд 1, 2 сард 0.4- өөс 3 мм орчим унадаг.

Салхины горим

Салхины горим нь агаар мандлын орчил урсгал, тухайн орон нутгийн уул зүйн онцлогоос хамаарна.

Салхины чиглэл: Баянхонгор аймгийн нутагт Монгол орны бусад нутгийн адил хойд, баруун хойд чиглэлийн салхи голчилон давтагддаг. Салхины зохиолох чиглэл улирал сар бүрд нутгийн онцлогоос болж өвөрмөц боловч салхины ерөнхий горим хадгалагдаж байдаг. Судалгааны үр дүнгээр харахад: Өвлийн улиралд баруун хойноос 27.3 хувь, хойноос 24.8 хувь, баруунаас 6.2 хувь зүүн хойноос 9 хувь, салхигүй үеийн давтагдал 20.2 хувь байгаагаас харахад баруун хойд болон хойд чиглэлийн салхи ноёлж байна.

Зуны улиралд салхины зонхилох чиглэлийн давтагдал нь баруун хойноос 17.5 хувь, баруунаас 16 хувь, хойноос 9.7 хувь, бусад бүх чиглэлээс 7 хувь, салхигүй үеийн давтагдал 20.6 хувь байдаг.

Намрын улиралд салхины зонхилох чиглэл нь баруун хойноос 28.0 хувь, баруунаас 16

хувь, хойноос 15.4 хувь, зүүн хойноос 4.0 хувь, салхигүй үеийн давтагдал 12.6 хувь байгаа нь хаврын улиралтай ойролцоо давтагдалтай байна.

Гэвч орон нутгийн онцлогоос шалтгаалан өвөрмөц байдал илэрдэг. Жилийн дундаж байдлаар Баянхонгор суманд баруунаас 7.9%, баруун хойноос 22.8%, давтагдалтай салхины ерөнхий горим илэрдэг боловч Түйн голын сав дагуу зүүн хойноос 38.3% илүү давтагдалтай байгаа нь орон нутгийн онцлог байдлын жишээ юм.

Салхины хурд: Баянхонгор аймгийн салхины жилийн дундаж хурд уур амьсгалын дунджаар говийн нутгаар 3.4 м/с, тал хээрийн нутгаар 2.8 м/с, хангай уулархаг нутгаар 2.0 м/с байдаг.

Шороон шуурга: Салхины хурд, хөрсний байдалтай уялдан шороон шуургатай өдрийн тоо түүний эрч хүч газар бүр харилцан адилгүй байдаг. Жилд дунджаар хангай бүсийн нутгаар 25 өдөр, тал хээрийн бүсийн нутгаар 34 өдөр, говийн бүсийн нутгаар 38 өдөр шороон шуургатай байдаг.

2.2. АГААРЫН ЧАНАРЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ

Төслийн хүрээнд боловсруулсан арга зүйн дагуу төслийн талбайг төлөөлж чадахуйц 6 цэгээс нийт тоос буюу TSP-ийн дээжийг 30 минутын туршид 2 удаа, хүхэрлэг хий (SO_2) болон азотын давхар исэл (NO_2) 20 минутын туршид 2 удаа нийт 12 удаагийн хэмжилтийг хийнэ.

Нийт тоосыг лазер гэрлийн сарнилын автомат багаж (үизйгак)-аар тодорхойлсон бөгөөд энэ аргын үндэс нь агаараас сорьцыг сорох төхөөрөмжийн тусламжтайгаар лазер гэрлийн үүсгүүр бүхий оптик системээр нэвтрүүлэхэд лазер гэрлийн саринал тухайн агшинд оптик систем дундуур өнгөрч буй сорьц дахь тоосны агууламжтай шууд хамааралтай байдаг аргад үндэслэгдэнэ. Хүхэрлэг хий (SO_2)-г фотоколорометрийн аргаар тодорхойлсон. Энэ арга нь агаар дахь хүхэрлэг хийг тетрахлормеркурат натрийн уусмал /ТХМ/-аар норгосон шингээгч гуурсны шилэн бөмбөлөгийн давхаргаанд шингээж авна. Байгаль орчин хэмжил зүйн төв лабораторийн агаарын чанарын итгэмжлэгдсэн лабораторид шингээж авсан хүхэрлэг хийг уусмал байдалд шилжүүлж, тухайн уусмал дээрээ формальдегид, парарозанадины уусмал нэмэхэд үүссэн нэгдлийн өнгөний эрчимшлээр хүхэрлэг хийг тодорхойлно. Шинжилж байгаа сорьцонд энэ аргаар 0.1мкг-аас багагүй хүхэрлэг хийг илрүүлдэг.

2.3. ГЕОЛОГИЙН ТОГТОЦ, ГЕОМОРФОЛОГИ

Давхарга зүй

Архей-рифейн настай тоналит-гнейс, амфиболит, талст занар, кварцит, мигматит, гантиг, шохойн чулуу зэрэг хувирмал хурдсаас бүрдэнэ.

Гүний чулуулаг

Хайгуулын талбайд бага тархсан, зөвхөн дээд палезойн настай Байдрагийн комплекс гэж ялгагдсан том ширхэгтэй, цайвар шаргал өнгөтэй боржин тархсан байдаг. Энэ боржин

нь Байдрагийн гүүрний орчим мөн Өлзийт голын бэлчирт тархалттай. Хар занар Байдраг, Өлзийт голын бэлчирээс дээш Уртын голын адаш, Шорвогт голын бэлчир, Өлийн даваа, Хөх сайр, Дааган дэлийн нурууны зүүн хойгуур Бүрдийн гол орчимд кварц, пиритээр баяжсан, алт 5-15 км заримдаа түүнээс ч өргөн, 400 гаруй км баруун зүгт үргэлжилдэг.

Төслийн талбайн тектоник

Тектоник бүтэц нь зүүн хойноосоо баруун урагш чиглэлд хагарлаар заагласан. Загийн серийн ногоон занарын флиш, офиолит эвшил, хар занар, тоналит гнейсийн харилцан өөр настай геологийн формацуудаас бүтсэн бүслүүрлэг, нэлээд их өөрчлөгдсөн нийлмэл тогтоцтой Баянхонгорын систем хагарлын бүс болно.

Төслийн талбайн геоморфологи

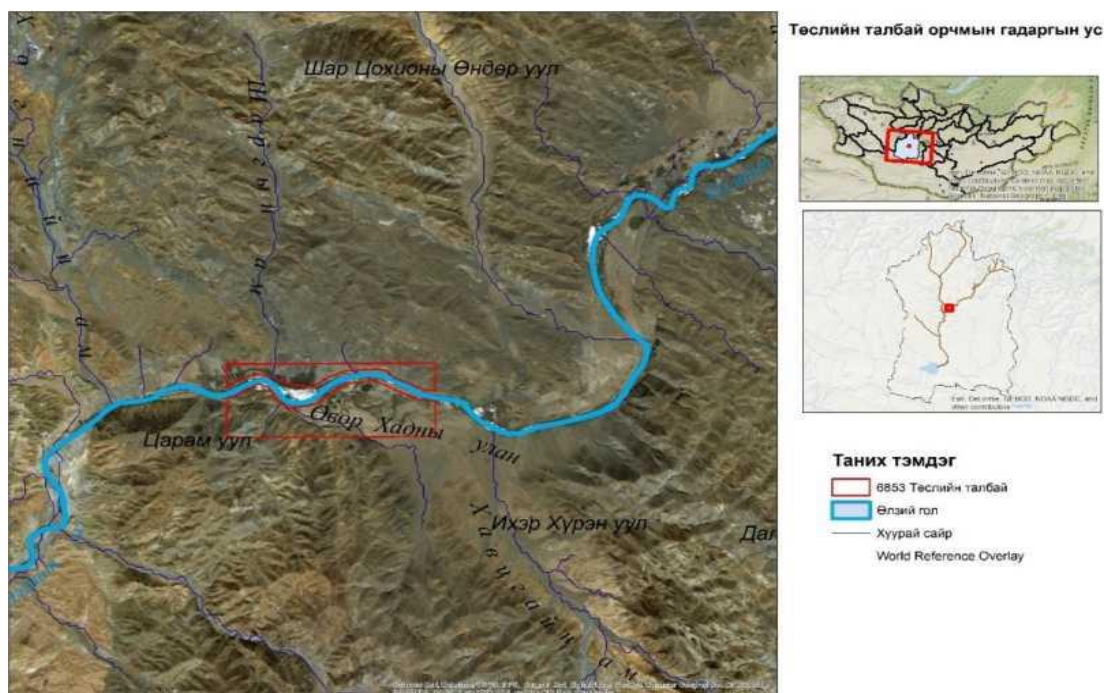
Өлзийтийн алтны шороон орд нь манай орны төвийн районы Хангайн уулсын хэсэгт Өлзийт голын хөндийд орших бөгөөд засаг захиргааны нэгжийн хувьд Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын нутаг дэвсгэрт хамаарагдана.

2.4. ГАДАРГЫН БОЛОН ГАЗРЫН ДООРХ УС

Гадаргын усны төлөв байдлын суурь үнэлгээ

Төслийн хүрээнд байгуулагдах ил уурхайнуудын сөрөг нөлөөлөлд тухайн газарт ойролцоо орших Өлзийт голд бага зэргийн сөрөг нөлөөлөлд өртөхөөр байна. Уурхайн баяжуулах үйлдвэрт хэрэглэх 6.88л/с усыг Өлзийт голоос татна. Өлзийт голын усны урсац, түвшнийг байнгын хэмжих зорилгоор ус судлын түр харуул байгуулах. Уурхайн хэрэглээнд хэрэглэгдэх усыг авч байгаа шугам хоолойн дээд болон доод талд усны урсац болон түвшингийн байнгын хэмжилт хийнэ.

Ус зүйн муж: Төв айин гадагш урсгалгүй ай сав

Зураг 2.Төсөл хэрэгжих нутгийн гадаргын усан сүлжээний зураг

Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрт задгай урсгал ус байхгүй бөгөөд ойр орших томоохон гол, мөрөн нь Байдраг гол юм. Байдраг гол нь Хангай нурууны өврийн Буга, Нарийнтээл, Мандал голуудын бэлчир орчмоос Байдраг нэртэй болох ба Заг, Цагаантуруут гол түүнд цутгаж урссаар Бөөнцагаан нуурт цутгана. Мөн ус их үед Адгийн цагаан нуурт цутгах бөгөөд харин ус багатай үед газрын доогуур шургана. Голын ус хурах талбай 18226 ам км, 310 км урт юм. Байдраг гол Хангай нурууны өврийн голуудын нэгэн адил голын дагууд урсац нь алдагдаж, газрын доорх урсацыг тэтгэн Нууруудын хөндийн нууруудад цутгадаг онцлогтой.

Эргийн хамгаалалын бүс

Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын нутагт орших MV-006853, MV-012413 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл нь "Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай" хуулийн 4.3 -т заасан Засгийн газрын 2012 оны 194 дүгээр тогтоолоор баталсан /Засгийн газрын 2015 оны 289 дүгээр тогтоолоор өөрчлөлт орсон/ усны сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүстэй хэсэгчилсэн давхцалтай байна. Усны тухай хуулийн 22.2 -т заасан онцгой хамгаалалтын бүстэй давхцалгүй, Засгийн газрын 2015 оны 120 дугаар тогтоолын 2.5, 2.8 -д заасан шаардлага хангасан байна (MV-006853 MV-012413 тоот талбайн зөвшөөрлийг хавсаргав).

Газрын доорх усны төлөв байдлын суурь үнэлгээ:

Уурхайгаас гарах $345.8 \text{ м}^3/\text{х}$ шүүрлийн усыг шавхан зайлуулж баяжуулах үйлдвэрт хэрэглэнэ. газрын доорх усны түвшин болон чанарын хэмжилтийг тогтмол хийх зорилгоор газрын доорх усны урсгалын дээд талд 1 цооног, доод талд 2 цооног тус бүр 10м-

н гүнтэй байгуулах.

2.5. ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ

Талбайн хэмжээнд Чулуурхаг Хүрэн хөрс зонхилох талбайд тархсан бөгөөд Сайргархаг Хүрэн, Аллювийн бараан, Сайрын хайргархаг хөрс тус тус тархсан байна. Хөрсний элэгдэл эвдрэл: талбайн хэмжээнд уурхайн үйл ажиллагаагаар нийт 91.4 га талбай эвдрэлд орсон байна. Энэ нь нийт талбайн 41.8 хувьтай тэнцэх хэмжээ юм.

2.6. УРГАМЛЫН НӨМРӨГ

Ургамлын аймгийн зүйлийн бүрдлийн хувьд шороон орд орчмын ургамалжилтанд хуурай бүс нутагт зонхилон тархдаг төлөөлөгчдөөс бүрдсэн 13 овогт хамаарах 26 төрлийн 40-аад зүйлийг бүртгэв. Амьдралын хэлбэрийн сөөг 2 зүйл (5.5%), заримдаг сөөгөнцөр 4 (11%), цөөннаст 8 (21.5%) гэсэн хэлбэрүүдээс 23 зүйл олоннаст өвс 62.0%-иар, экологийн хуурайсаг, чулуусуу-хуурайсаг, чулуусаг, элссэг, бүлгүүдэд хуваарьлагдах ба чийгсүү-хуурайсаг 11 зүйл (29.7%), хуурайсаг бүлгийн 20 зүйл 54 %-иар тус тус давамгайлна.

Ховор ургамал ба бэлчээр тэжээлийн ач холбогдолтой ургамал. Нийт талбайн хэмжээний ургамлын зүйлийн бүрэлдэхүүнд Монгол Улсын Байгалийн Ургамлын тухай хуулийн “Ховор” ургамлын жагсаалтанд орсон Ацан Ажигана (*Stellaria & scolorata*), Сарвуун Сонгино (*Achillea monspeliensis*) гэх зэрэг 2 зүйл бүртгэгдэв.

Ургамлан нөмрөг мөхөж ургамлын бүлгэмдэл өөр ургамал бүлгэмдлээр солигддог. Энэ үйл явц нь олон жил үргэлжилдэг ба зарим үед эргэлт буцалтгүй явагддаг учраас дээрх бэлчээр тэжээлийн үнэт ургамлын нөхөн сэргээлтийн ажлыг зайлшгүй хийх шаардлагатай.

2.7. Амьтны аймаг

Бидний судалгаагаар хөхтөн амьтны бор туулай үериз 10Ш (Pallas, 1778), үлийн цагаан оготно *Urocyon v. b. b. b.* (Кадде, 1861), урт сүүлт зурам *Urocyon v. b. b. b.* (Pallas, 1778) гэх 3 зүйл тохиолдов. МагтоТа зЫтса Монгол тарваганы ухаж гаргасан овоорч дагтаршсан дош тохиолдсон. Дээрх бүх цэгүүдэд үлийн цагаан оготны үүр м² талбайд 7-9 ширхэг тоологдов (*Urocyon v. b. b. b.* Кадде, 1861) нь энэ бүс нутаг хөрсний бүтцээс хамаарч бэлчээрийн доройтолд өртсөн байв. Өлзийт голын усны шувууд, Хүйтэний хөндийн ойр орчмын нутагт тохиолдол нийт 10 зүйлийн шувууд бүртгэгдэв. Бүртгэгдсэн шувууд анхааралд өртөөгүй зүйлүүд байв. Бидний судалгаагаар 10 зүйлийн шувуу тэмдэглэгдсэн нь Улсын хэмжээнд худалдаалах тухай конвенци СИТЕ8-ийн хавсралтанд бүртгэгдээгүй байна. Хондон ангир өвөлждөг, үрждэг, элбэг зүйл юм.

3. “ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТЕХНИК-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

АМГТХЭГ-ын даргын 2012 оны 4 дүгээр сарын 17-ны 74 тоот тушаалаар батлагдсан “Уул уурхайн төслийн техник эдийн засгийн үндэслэлд тавигдах шаардлагууд ба техник эдийн засгийн үндэслэл хүлээн авах тухай заавар”-г мөрдлөг болгожээ.

Хүснэгт 4. Техник-эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Үзүүлэлтүүд		Тодорхойлолтууд	
1	Аж ахуй нэгжийн нэр		Ододгоулд	
2	Улсын бүртгэлийн дугаар		9019086077	
3	Ордын нэр ба тусгай зөвшөөрлийн дугаар		Өлзийт голын Хүйтэний амны тохойн хэсэг MV- 006853, MV-012413	
4	Ордын геологийн батлагдсан (B+C) нийт нөөц МУ-006853,МУ-012413	Алт агуулсан элс(B+C)	мян.м³	236.9
		Дундаж агуулга	мг/м³	413.2
		Алт, /шлихээр/	кг	97.86
		Алт, /хими/	кг	87.87
5	2022-2024 онд олборлосон нөөц	Алт агуулсан элс(B+C)	мян.м³	43.6
		Дундаж агуулга	мг/м³	263.1
		Алт, /шлихээр/	кг	11.46
		Алт, /хими/	кг	10.49
6	2024.01.01-ний байдлаарх үлдэгдэл нөөц	Алт агуулсан элс(B+C)	мян.м³	193.3
		Дундаж агуулга	мг/м³	446.9
		Алт, /шлихээр/	кг	86.38
		Алт, /хими/	кг	77.39
7	Ил уурхайн хүрээн дэх ашиглах нөөц	Алт агуулсан элс(B+C)	мян.м³	191.4
		Дундаж агуулга	мг/м³	263.1
		Алт, /шлихээр/	кг	85.5
		Алт, /хими/	кг	76.1
8	Ашиглалтын үеийн хаягдал	1%	мян.м³	1.93
			кг	0.85
9	Бохирдолт		%	35.8
10	Нэмэгдэх хөрс		мян.м³	8.97
11	Үйлдвэрлэлийн нөөц	Алт агуулсан элс(B+C)	мян.м³	259.8
		Хөрс	мян.м³	707.25
		Дундаж агуулга	мг/м³	329.2
		Алт, /шлихээр/	кг	85.5
		Алт, /хими/	кг	76.1
12	Хөрс хуулалт		мян.м³	707.25
13	Уурхайн жилийн хүчин чадал		мян.м³	78
14	Ашиглалтын хугацаа		жил	4
15	Ашиглалтын систем		Дотоод овоолготой, авто тээвэртэй ашиглалтын систем	
16	Ажиллах горим	жилд ажиллах хоног	хоног	153
		хоногт ажиллах ээлж	ээлж	2
		ээлж үргэлжлэх	цаг	10
		хугацаа:		
17	Ил уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд		Экскаватор Hyundai R480LC-9S-1ш	
			Экскаватор Hyundai R300LC-1ш	
			Хутгуурт ачигч -1ш	
			Автосомасвал -2ш	
18	Ажлын доголын өндөр		3-4м	
19	Доголын налуугийн өнцөг		65 градус	
20	Ажлын талбайн хамгийн бага өргөн		20м	
21	Замын налуу		80 промилле	
22	Элс угаах тоног төхөөрөмж		Screen NZMS80BE	
23	Баяжуулах үйлдвэрийн хүчин чадал		199.9 мян.м3/жил	

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

24	Баяжуулах арга		Гравитац	
25	Металл авалт		90.24%	
26	Баяжмал дахь алт (шлихээр)			
27	Баяжмал дахь алт (хими цэвэр)			
28	Голын сав газар		Бөөнцагаан нуур-Байдраг гол	
29	Технологи шаардлагатай усны хэмжээ	мян.м ³ /жил,	1039.2	
30	Эргэлтийн ус 70%	мян.м ³ /жил,	727.5	
31	Технологийн цэвэр 30%	мян.м ³ /жил,	311.8	
32	Шүүрлийн ус	мян.м ³ /жил,	215.5	
33	Гадаргын ус	мян.м ³ /жил,	96.3	
34	Ахуйн хэрэглээ	мян.м ³ /жил,	1.2	
35	Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах ус	мян.м ³ /жил,	5.2	
36	Цахилгаан хангамж		Өөрийн эх үүсвэр генератор	
37	Дизель станц Баяжуулах хэсэгт	КС70СГ	2ш	
38	Дизель станц Тосгон болон засварын хэсэгт	КС50СГ	2ш	
39	Ажиллагсдын тоо		хүн	19
40	Нийт зардал		сая.төг	2064.02
41	Алтны бүрэн өөрийн өртөг	кг	мян.төг	
		гр	мян.төг	
		унц	мян.төг	
42	Алтны борлуулах үнэ	кг	мян.төг	
		гр	мян.төг	
		унци	мян.төг	
43	Борлуулалтын орлого		сая.төг	5922.5
44	Цэвэр ашиг		сая.төг	
45	Нийт хөрөнгө оруулалт		сая.төг	1500
46	Хөрөнгө оруулалт нөхөн төлөх хугацаа		жил	0.6
47	Улсын төсөвт оруулах хөрөнгө		сая.төг	792.32
48	Ашгийн дотоод норм IRR		%	95%
49	NPV 10%		сая.төг	1,373.10

**3.1. 2025 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УУЛЫН АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ҮНДСЭН
ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД**

Уурхайн талбайн нээлт

Уурхайн нээлт нь нөөцийн 1С блокоос 1В блок хүртэл буюу татам хэсгийн нөөцийг бүхэлд нь хамруулан явагдана. Уурхайг траншей нэвтрэхгүйгээр өмнө ашиглалтад өртсөн 1С блокийн урд хэсгээс хуучин мөрөгцөгийг үргэлжлүүлэн нээнэ.

Нээх блокийн үржил шимт өнгөн хөрсийг экскаватороор хуулж, уурхайн хилийн гадна тодорхой зайд хуримтлуулна.

Хүснэгт 5. Үйлдвэрлэлийн хүчин чадал, ажиллах горим ба ашиглалтын хугацаа

Үзүүлэлт	5	6	7	8	9	10	Нийт
Хуанлийн хоног	15	30	31	31	30	20	157
Амралтын хоног	-	1	-	-	-	-	6
Урсгал засвар	3	3	3	3	3	3	18
Цаг агаарын хүндрэл	2	-	-	-	-	2	4
Сард ноогдох ажлын хоног	10	26	28	28	27	15	134
Баяжуулалт	10	26	28	28	27	15	134

Ашиглалтын систем

Уурхайлалтаар нийт 5 ухаш үүсэх бөгөөд татамын хэсгийн 1В, 2В, 3В, 1С гэсэн нөөцийн блокуудыг ухаш-1, дэнжийн хэсэгт хамаарах 2С, 4В, 3С гэсэн нөөцийн блокуудыг ухаш-2, 5В блокыг ухаш-3, 6В блокыг ухаш-4, 4С блокыг ухаш-5 -д тус тус харъяалуулан дугаарласан байна. Дэнжийн хэсгийн уст үе нь газрын гадаргаас 6-10 м -ээс эхлэх бол татам хэсгийн уст үе нь газрын гадаргаас 1 м -ээс хэтрэхгүй гүнээс эхэлнэ. Хайгуулын ажлын үед ухсан шурфнээс шавхалт хийж үзхэд 20л/сек хүртэл ундаргатай байх төлөв ажиглагдсан байна.

Ерөнхийдөө ордыг ил аргаар, экскаватор, автосамосвалийн хослол бүхий дотоод овоолготой ашиглалтын системээр ашиглахаар төсөлд тусгав. Дэнжийн хэсгийг ашиглахад харьцангуй хялбар байх бөгөөд устай холбоотой хүндрэл олборлолтын явцад гарахгүй.

Уурхайн параметр:

- Уурхайн хажуугийн налуугийн өнцөг - 70^0-75^0
- Доголын өндөр - 4 м хүртэл
- Доголын налуугийн өнцөг - 70^0-75^0
- Үржил шимт хөрсний овоолгын дундаж өндөр - 5 м
- Овоолгын налуу - 45^0

2025 оны уулын ажлын төлөвлөлт

Хүснэгт 6. Уулын ажлын төлөвлөлт

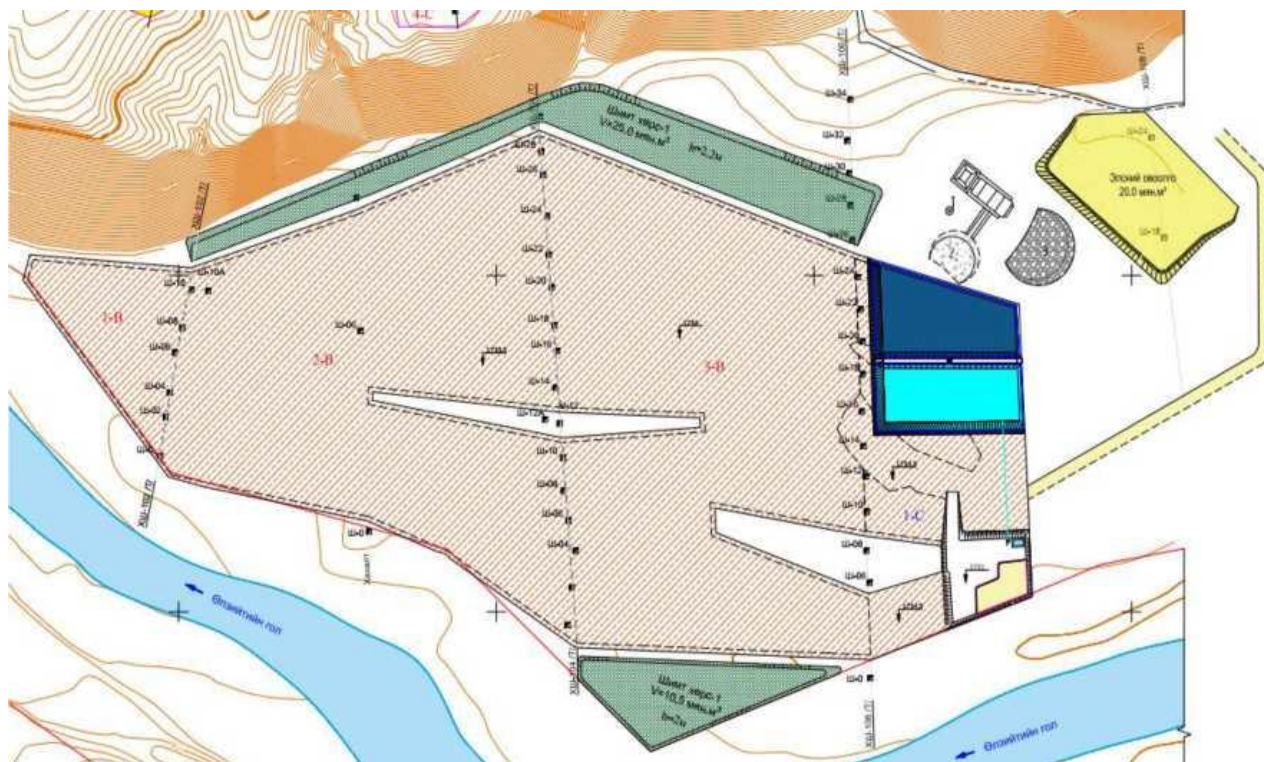
Үзүүлэлт		Хэмжих нэгж	2025
Аль хэсэг			Татам
Ухшийн дугаар			1
Блокын дугаар			1В, 2В, 3В, 1С
Шимт хөрс		мян.м ³	22.2
Хөрс хуулалт		мян.м ³	225.2
Элс олборлолт	В	мян.м ³	64.9
	С	мян.м ³	7.7
	В+С	мян.м ³	72.5
Металл /шлих/	В	кг	23.6
	С	кг	5.7
	В+С	кг	29.2

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Агуулга	B	мг/м ³	363.1
	C	мг/м ³	737.9
	B+C	мг/м ³	402.7
Техникийн нөхөн сэргээлт	га		12.45
	мян.м ³		297.7
Биологийн нөхөн сэргээлт	га		3

2025 он: татмын хэсгийн 1B, 2B, 3B, 1C нөөцийн блокуудыг зүүн захаас нээснээр ухааш-1 бий болж, 22.2 мян.м³ үржил шимт хөрсийг уурхайн зүүн талд хуучин ашиглагдсан талбайд 5 м өндөртэйгээр овоолж, 225.2 мян.м³ хоосон чулуулгийг дотоод овоолгоор ухашийн хойд хил дагуу 85 м зай үлдээн урагш шахаж овоолно.

Ингэснээр дотоод овоолго хийгдээгүй хоосон орон зайг нуур байдлаар ашиглан 72.5 мян.м³ элсийг баяжуулан 29.2 кг алтыг олборлох боломжтой болж байна.

Зураг 3. Уулын ажлын төлөвлөлт

Тоног төхөөрөмжийн сонголт

Хүснэгт 7. Үндсэн тоног төхөөрөмж

Тоног төхөөрөмж	Марк	Тоо
Уулын хэсэг		
Экскаватор	Hyundai R480LC-9S	1
Экскаватор	Hyundai R300LC	1
Бульдозер	Shantu-TY230B	1
Автосамосвал	Howo sinotruck	4
Баяжуулах хэсэг		
Шинэ зеаланд скруббер	NZMs80BE	1
Баяжуулах ширээ	CKM-1A	1
Насос	4PNJA	2
Дизель генератор	KC70GF	1
Дизель генератор	KC50	1
Хутгуурт ачигч	ZL50	1

Ухаж ачих ажиллагаа

Ордын геологийн тогтоц нь энгийн, голын татмын хэсэгт дунджаар 3.0 м гүнд байгаа учир хөрсийг экскаватор автосамосвалын хослолоор хуулж, элсийг олборлоно. Уурхайд ажиллах ухаж ачих төхөөрөмжөөр одоо компаний эзэмшилд байгаа төхөөрөмжүүдийг ажилуулна.

Хүснэгт 8. Экскаваторуудын бүтээл, хэрэгцээний тооцоо

Үзүүлэлтүүд	Нэгж	-	-
Орлын өргөн	м	18.00	20.0
Экскаваторын бүтээл	м ³ /цаг	83.0	180.0
Экскаваторын утгуурын багтаамж	м ³	1.19	2.27
Мөчлөгийн хугацаа	сек	30	25.0
Экскавацийн коэффициент	Кэ	0.96	0.96
Мөргөцөг дэх ахилт шилжилтийг тооцох коэф	Кма	0.95	0.9
Мөргөцгийн нөхцөлийг тооцох коэф	Км	0.75	0.75
Операторын ур чадварыг тооцох коэф		0.85	0.85
Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	12	12.00
Ээлжийн цаг ашиглалтийн коэффициент	Кц	0.92	0.92
Экскаваторын ээлжийн бүтээл	м ³ /ээлж	913.3	1980.5
Хоног дах ээлжийн тоо	үэ	2	2
Экскаваторын хоногийн бүтээл	м ³ /хоног	1826.5	3961.0
Жилд ажиллах хоног	хоног	30	30.00
Экскаваторын жилийн бүтээл	мян.м ³ /ж	54.8	118.8
Нийт ажлын хэмжээ	мян.м ³	112.0	207.9
Шаардлагатай экскаваторын тоо	ш	2.0	1.7

Уурхайн тээвэр

“Одод гоулд” ХХК -д сул зогсолттой байгаа 25-30 тн даац бүхий 18-20 м³ багтаамжтай 5 ширхэг Нowo маркийн автосамосваль байна. Эдгээрийг тооцоогоор шалгаж үзэхэд уурхайн хамгийн өндөр ачаалалтай үед 5 ширхэг байхад хүрэлцээтэй байна.

Хүснэгт 9. Автосамосвалын бүтээл, хэрэгцээний тооцоо

Үзүүлэлт	Нэгж	Нowo
Автосамосвалын бүтээл	м ³ /ээлж	2536
Автосамосвалын мөчлөгийн хугацаа	сек	312.3
-Ачаалах хугацаа	сек	220.3
-Хөдөлгөөний хугацаа	сек	72.0
-Ачаа буулгах хугацаа	сек	20
Ээлжийн цаг ашиглалтын коэф	Кца	0.92
Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	12
Автосамосвалын даац	тн	25-30
Операторын ур чадварыг тооцох коэф	-	0.85
Жилд ажиллах хоног	Хоног	30
Автосамосвалын жилийн бүтээл	мян.м ³ /жил	76.1
Ажлын хэмжээ	мян.м ³ /жил	319.9
Уурхайд шаардагдах автосамосвалын тоо	ш	4.2
Паркийн тоо	ш	5

Зураг 4. Автосамосвал

Овоолгын аж ахуй

Хөрсний овоолго. Уурхайн хөрс хуулалтын ажлыг экскаватор автосамосвалын хослолоор гүйцэтгэх бөгөөд хуулсан хөрсөө олборлосон хоосон орон зайд дүүргэлт хийнэ. Ашиглалтын нийт хугацаанд 270.5 мян.м³ хөрс хуулан дотоод овоолго үүсгэнэ.

Шимт хөрсний овоолго. Шимт хөрсний овоолгыг тухайн ашиглах талбай ойролцоо хийх бөгөөд уурхайг ашиглаж дууссаны дараа шимт хөрсөөр эргүүлэн хучина. Шимт хөрсний хэмжээ нь уурхайлалтаас 27.2 мян.м³, тунаагуурын сууриас 1.48 мян.м³, нийт 28.7 мян.м³ байна. Овоолгод экскаватор, автосамосваль, хутгуурт ачигч ажиллана.

Зураг 5. Хутгуурт ачигч

Баяжуулалтын технологийн тооцоо

Элс угаан баяжуулах цехийн технологийн тооцооны үр дүнгээс цехийн технологийн оновчтой горим, тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал тэдгээрийн сонголт, технологид зарцуулах цэвэр болон эргэлтийн усны хэмжээ, бүтээгдэхүүн гаргалт, ажиллах хүчний тооцоо зэрэг баяжуулалтын чухал үзүүлэлт гардаг учир технологийн тооцоог оновчтой зөв тооцоолох нь маш чухал юм.

Элс угаан баяжуулах цехийн технологийн тооцоо

Элс угаан баяжуулах цехийн ашиглалтын жилүүдэд Улсын чанартай баяр ёслолын өдрүүд буюу наадмын 5 хоног амарна. Харин техник, тоног төхөөрөмжүүдэд үзлэг үйлчилгээ, урсгал засвар хийхээр сард 3 хоног байхаар төсөлд тусгалаа. Үйлдвэрийн ашиглалт эхний жил 5-р сарын 01-ээс, 2 дахь жил 6-р сарын 01-ээс эхэлнэ. Энэхүү хугацаа нь бэлтгэл ажил болон тоног төхөөрөмж суурилуулах ажлыг хугацааг оролцуулаагүй болно.

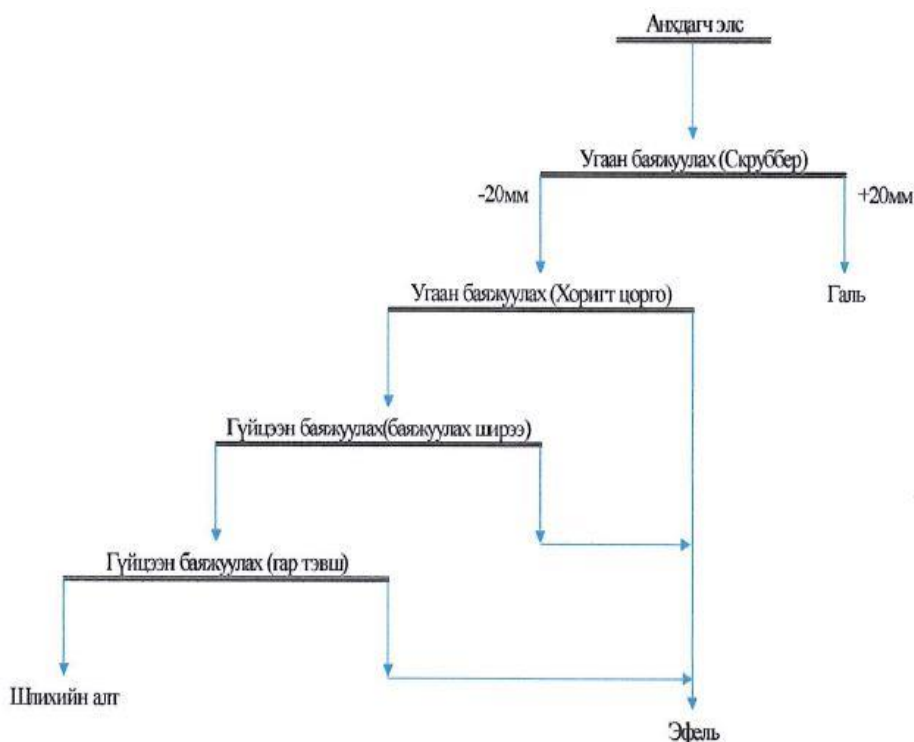
Угаан баяжуулах үйлдвэрийн ажиллах горимыг дараах хүснэгтэнд үзүүлэв.

Хүснэгт 10. Баяжуулах хэсгийн технологийн ба ажлын горим

№	Үзүүлэлтүүд	Тоон утга
		2025 он
1	Жилийн хуанлийн өдрийн тоо	365
2	Жилийн хуанлийн сар	12
3	Жилийн хуанлийн цаг	8760
4	Өдрийн хуанлийн цаг	24
5	Цех ашиглалт, %	41.7
6	Өдөрт ажиллах бодит цаг	10
7	Сард ажиллах бодит цаг	270
8	Жилд ажиллах бодит цаг	907
9	Жилд ажиллах бодит хоног	91
11	Цагийн хүчин чадал, м ³ /цаг	80.0
12	Хоногийн хүчин чадал, м ³ /хоног	800.0
13	Сарын хүчин чадал, м ³ /сар	21600

Элс угаах скрубберийн ээлжийн болон жилийн бүтээлийг “Бүтээлийн нэгдсэн норм” болон NZMS80BE маркийн скрубберийн техникийн үзүүлэлтэнд тулгуурлан тооцоолсон болно. Тооцоогоор ээлжинд 800.0-720 м³ элс угаан баяжуулахаар тооцоологдлоо.

Ашиглалтын үеийн үйлдвэрлэлийн нөөцийн тооцооноос эхний жилд 72.5 мян.м³ элс угаан баяжуулах ажилд 91 хоног, хоёр дахь жилд 23.75 мян.м³ элс угаан баяжуулах ажил 33 хоног тус тус үргэлжилэхэд дээрх угаах шаардлагатай элсийг бүрэн угааж дуусах буюу хүчин чадал нь хангалттай хүрэлцэх нь харагдаж байна.

Зураг 6. Алттай элсийг баяжуулах технологи

Тоо-чанарын схемийн тооцоогоор металл авалтыг 90.24%, алтны сорьцыг 890 гэж тооцоонд авлаа. Тус ордын алт агуулсан элсийг хоёр жилийн хугацаанд үйлдвэрлэх технологийн үзүүлэлтийг дараах байдлаар тооцоолов. Үүнд:

Ашиглалтын нөөцийн тооцооны дагуу элсэн дэх алтны дундаж агуулга эхний жилд 402.7 мг/м³, хоёр дахь жилд 356.7 мг/м³ гэж авав.

Хүснэгт 11. Жилд гаргах бүтээгдэхүүний хэмжээ

№	Үйлдвэрлэлийн нөөц				Технологийн хэсэг		
	Элс мян.м ³	Дундаж агуулга, мг/м ³	Алт, кг.шлих	Алт, кг.х.ц	Металл авалт, %	Технологийн хаягдал, кг.х.ц	Бүтээгдэхүүний хэмжээ, кг.х.ц
Эхний жил							
1	72.5	407.2	29.2	26.36	90.24	2.56	23.46

Эндээс тус ордын хэмжээнд лабораторийн туршилтаар тогтоосон алтны сорьцыг 890.

Хаягдлын сан

Хаягдлын сангийн тооцоо. Тус ордын хаягдалын санг угаах төхөөрөмжийн дэргэд уурхайн ухаш дотор байгуулахаар төлөвлөв.

Хаягдлын сангийн байгууламж нь далан, хаалт, овоолго, эргэлтийн усан сан, ус цэвэрлэгээний байгууламж, пульпа насосны байгууламж зэрэг орно. Хаягдлын сан доорх нөхцөл шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

- ✓ Хүрээлэн буй байгаль орчин, олон нийтийн аюулгүй байдалд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүй байх
- ✓ Ашиглалтын үед болон хаалтын дараа тогтвортой байдлаа хадгалах
- ✓ Үерийн болзошгүй аюулаас хамгаалагдсан байх
- ✓ Хаягдалын далан байгуулах зардал хямд байх
- ✓ Баяжуулах үйлдвэрийн ашиглалтын нийт хугацаанд гарах хаягдлыг багтаах хангалттай багтаамжтай байх
- ✓ Хаягдал тээвэрлэх зардал хямд байх
- ✓ Хаягдал тээвэрлэхтэй холбоотой хүрээлэн буй орчны сөрөг нөлөөлөл хамгийн бага байх зэрэг болно.

Далан нь элс хайргаар шавраар /хөрс хуулалтын шороо/ бүрдсэн овоолго байна. Далангийн бусад хэсгийг хайрга болон зориулалтын материалаар бэхжүүлж босгоно.

Технологийн зориулалтар хэрэглэх цэвэр усны хэмжээг багасгах хаягдал усны хэмжээг бууруулах зорилгоор хаягдлын усыг эргүүлж ашигладаг. Баяжуулах хэсэгт алт агуулсан элсийг угаахдаа уурхайн ухашын шүүрлийн усыг ашиглах ба нийт хэрэгцээний 70%-г нь эргэлтийн усан сангаас хангагдах учир баяжуулах хэсгийн ойролцоо 375м³ багтаамжтай усан санг байгуулна. Энэхүү усан сан нь 3 хэсгээс бүрдэнэ. Эхний болон хоёр дахь усан сан нь баяжуулах хэсгээс ирж буй булингатай уснаас хатуу буюу хүнд хольцуудыг тунгаан авч үлдэх буюу цэвэр усыг шүүрүүлэх зориулалттай. Дараагийн усан сан нь

баяжуулах хэсэг рүү буцаан шахах цэвэр усыг хуримтлуулах үүрэгтэй юм.

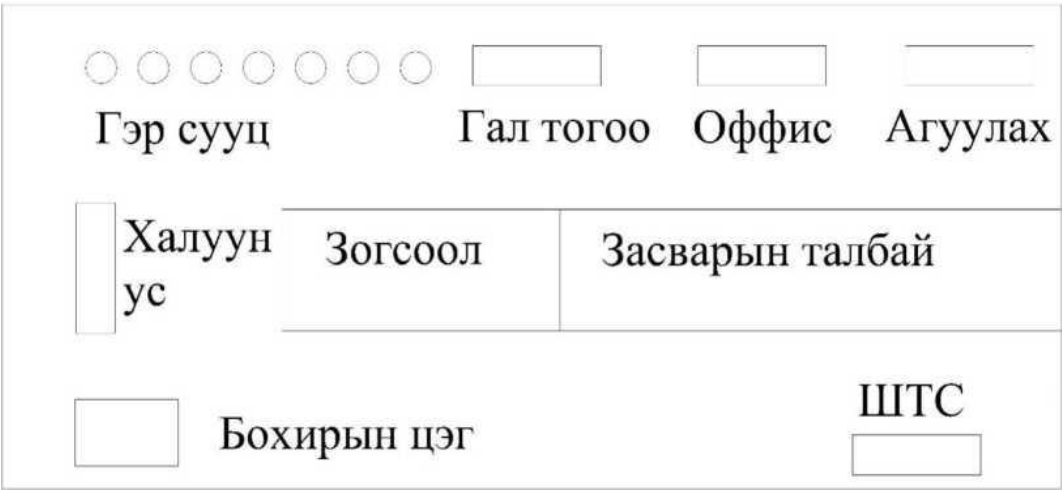
Хүснэгт 12. Хаягдлын сангийн үзүүлэлтүүд

	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Бохирын нуурын	Эргэлтийн усан сан
	Хаягдлын далангийн талбай	м ²	750	500
	Далангийн урт	метр	80	70
	Далангийн өргөн	метр	1	1
	Далангийн ажлын налуу	хэм	45	45
	Далангийн эсрэг налуу	хэм	45	45
	Далангийн өндөр	метр	0.5	0.75
	Хаягдлын цөөрмийн	м³	375	375
	эзэлхүүн			

4. ТӨСЛИЙН ДЭД БҮТЭЦ

4.1. Уурхайн хотхон

“Одод Гоулд” ХХК нь ажилчдын гэр орон сууцыг ажиллагсадын амьдрах түр орон сууцны зориулалтаар ашигладаг. Мөн хоолны газар, халуун ус, оффисын зориулалтын зөөврийн барилга, агуулахын контейнер, бие засах газар, биеийн тамирын талбай, засварын талбай, зогсоолын талбай г.м байгууламжуудыг байгуулсан. Уурхайн ажиллах хугацаа бага тул суурин байгууламж байгуулахгүй.

Зураг 7. Уурхайн хотхоны бүдүүвч зураг

ШТМ-ын агуулах

Шатахуун хадгалахад зориулж 8м³ ёмкость 1ш, бусад ШТМ-ыг зориулалтын савтай нь

хадгална. ШТМ борлуулдаг компанитай байгуулсан гэрээний дагуу тогтсон хуваарийн дагуу уурхайд ШТМ-ыг хүргүүлнэ.

4.2. Холбооны байгууламж

Уурхайн тосгонд харилцаа холбооны хувьд МЦХ-ны үүрэн холбооны сүлжээтэй. Уурхайн оффис нь өндөр хурдны интернэтэд холбогдоно. Уурхайн тосгонд сансрын антенн суурилуулж телевизийн сувгууд хүлээн авч байна.

4.3. Цахилгаан хангамж

Уурхайн цахилгааны хэрэглэгч нь усны насос, угаах төхөөрөмж, гагнуурын аппарат болон гал тогоо, гэрэлтүүлэг г.м бусад жижиг хэрэглэгчид байна. Уурхайн ажиллах хугацаа богино, цахилгаан эх үүсвэр байхгүй уурхайн цахилгааны хэрэгцээг дизель станцаар хангаж байна.

Баяжуулах хэсэг нь тосгоноос 0.6-1.6 км зайд байрлана. Баяжуулах хэсгийн цахилгаан хангамжийг 70 кВт-н КС70 дизель станцаар хангана. Уурхайн тосгон болон засварын хэсгийн цахилгаан хангамжийг 20 кВт-ын КС20 дизель генератороор хангана.

4.4. Усан хангамж

Ил уурхайн ус таталт

Ашиглалт явуулах талбайн хувьд дөрөвдөгчийн бэл, хормойн гаралтай сэвсгэр хурдас дахь жигд бус тархалттай газрын доорх ус оршино. Өлзийт голын ус агуулагч хурдас нь элс, хайрга, хайрганцар найрлагатай байх ба татмын хэсэгтээ 1.8-2.0 м гүнд жигд түвшингээр уст давхара илэрнэ.

Энэ хэсэгт усны ундарга нь 4.0 л/сек байдаг нь сүүлийн 20 жилийн ажиглалтаар тогтоогдсон бөгөөд усны хатуулаг нь 2.7 мг.экв/л юм. Уурхайн шүүрлийн усыг баяжуулах төхөөрөмжийн хэрэглээнд хэрэглэнэ.

4.5. Технологийн усны хэрэгцээний тооцоо

Баяжуулах үйлдвэрийг хоногт дундажаар 800 м³ элсийг угаана гэж үзвэл хоногт 2128м³ ус зарцуулна. Баяжуулах төхөөрөмжийн хаягдал усны бүрэлдэхүүнд хаягдал булинга, шүүлтүүрийн шүүгдэс болон үйлдвэрийн машин, тоног төхөөрөмжийн цэвэрлэгээний бохир ус зэрэг багтана. Технологийн зориулалтаар хэрэглэгдэх цэвэр усны хэмжээг багасгах, хаягдах усны хэмжээг бууруулах зорилгоор түүнийг эргүүлэн ашиглахаар тооцов.

Уурхайд шүүрэн орж байгаа ус нь баяжуулалтын бохир усан дахь бохирын агууламжийг бууруулахад нэмэр болохоос гадна баяжуулалтын усан хангамжийн гол эх үүсвэр болно. Уулархаг, гол горхитой хэсэгт усыг их хэмжээгээр хуримтлуулан олон дахин эргүүлэн ашиглах нь ус хэмнэж байгаа мэт харагдах боловч эцсийн дүнд агуулах нуур цөөрмийн асуудлаас болж голд нийлүүлэхээс өөр аргагүйд хүрдэг. Энэ үед ус нь маш нарийн ширхэг бүхий олон дахин угаагдсан тундас хэлбэрийн зуурмаг болон хувирсан байдаг. Энэхүү зуурмаг нь голруу орсоноор голын ёроолыг бүрхэн, урсгалд цохиулж дэгдсээр олон өдөр сараар голыг бохир урсахад хүргэдэг. Иймд усыг аль болох ойр ойрхон

юүлж байна.

Хүснэгт 13. Технологийн усны хэрэгцээ

он	Элсний хэмжээ, м ³	Усны норм, м ³ /м ³	Усны хэрэлээ, м ³	Эх үүсвэр			Усны төлбөр, төг	
				Эргэлт	Шүүрлээр	Голоос	Нэгжийн үнэ, төг	Нийт үнэ, сая төг
2025	72530.0	2.66	192929.9	135050.9	192929.9	-	1674.2	-

4.6. Уурхайн усан хангамж

Баяжуулах үйлдвэрийн хэрэглээний усыг шүүрлийн болон гадаргын усаар хангахаар төлөвлөсөн бөгөөд уурхайн шүүрлийн усны нөөц нь 15626.6 м³/хоног байгаа тул Өлзийт голоос шаардлагатай үед усыг татаж хэрэглэнэ. Ашиглалтын эхний жил баяжуулах үйлдвэрийн усан хангамжийн 93.5%-г шүүрлийн усаар, 6.5%-г гадаргын усаар хангана. 2 дахь жил 30% -ийг цэвэр усаар 70% -ийг эргэлтийн усаар хангана.

Баяжуулах үйлдвэрийн усан хангамжид БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн 150м³/цаг хүчин чадалтай 4РМА маркын насос 2ш Өлзийт голоос ус татах болон баяжуулах төхөөрөмж тэжээхэд ашиглахаар төлөвлөлөө.

Унд ахуйн усыг уурхайн тосгонд гаргасан 0.2л/с ундаргатай худгаас хангана.

5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ЗОРИЛТ

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгийн тухай шинэчилсэн хуулийн 9-р зүйлд зааснаар байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ) нь нөлөөллийн үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг багасгах, арилгах арга хэмжээ, дүйцүүлэн хамгаалал хийх, тэдгээрийн хэрэгжүүлэх хугацаа, шаардагдах хөрөнгө зардлыг тусгасан баримт бичиг бөгөөд Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ (БОННУ)-ний салшгүй хэсэг мөн..

БОМТ -ний бүрдэл хэсэг, агуулга

БОНХАЖЯ-ний Сайдын тушаалаар баталсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах аргачлалд дараах зүйлийг оруулахаар тусгасан байна.

Байгаль хамгаалах төлөвлөгөө:

Байгаль хамгаалах төлөвлөгөөнд байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээгээр тогтоосон төслийн сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, түүнийг бууруулах, сөрөг үр дагаврыг арилгах арга хэмжээний төлөвлөгөө, химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, нөхөн сэргээлт, орчны тохижуулалтын (явцын) төлөвлөгөө, нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө, түүх, соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө,

байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн явц, үр дүнг холбогдох төрийн байгууллага, олон нийтэд тайлагнах төлөвлөгөө, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх хүний нөөц, байгаль орчны удирдлагын бүтэц зохион байгуулалтын схем, газрын тос, уул уурхай, цацраг идэвхт ашигт малтмалын ашиглалтын төслийн хувьд биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө, уул уурхайн төслийн хувьд хаалтын зорилт, нөхөн сэргээх арга хэмжээний төлөвлөгөө орно.

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр:

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөлд өртөх байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүд, сөрөг нөлөөллийн болон үр дагаврын тархалтын хүрээнд нөлөөллийг хэмжих хэмжигдэхүүн, үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, тухайн орчноос дээж, сорьц авах, хэмжилт хийх, түүнд дүн шинжилгээ хийх арга, байршил, хугацаа, шинжилгээ хийх давтамж, үр дүнг тайлагнах, түүнийг хэрэгжүүлэх арга хэлбэр, шаардагдах хөрөнгө, зардал, хугацааг тодорхойлон тусгана.

Хүснэгт 14. БОМТ-ний бүрдэл хэсэг, агуулга

	БОМТ-ний бүрдэл хэсэг	Агуулга
	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ БОМТ-г хэрэгжүүлэх удирдлагын тогтолцоог ажиллуулах, бэхжүүлэх, хөгжүүлэх, хүний нөөцийг бэлтгэх, чадавхжуулах Байгалийн баялаг, нөөц ашигласны төлбөр, хураамж Сургалт, мэдээллийн үйл ажиллагаа Газар, байгалийн нөөц ашиглалт, хэмнэлт, хамгаалалт, хяналт-шинжилгээ, Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны дүрэм, журам
	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	Байгаль орчны тэнцлийг хангах зорилгоор байгалийн баялаг ашигласан газар, орчныг засаж сайжруулах, тохижуулах, ховордсон амьтан, ургамлын ашиглалтыг хязгаарлах, үржүүлэх, нутагшуулах, тэжээлээр хангах зэргээр нөөцийг нь нэмэгдүүлэх; Байгаль орчны нөхөн сэргээлтийн стандарт, заавар, журмыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ
	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ, үр дүнг тайлагнах хэлбэр, хяналт тавих механизм
	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	Сөрөг нөлөөллийн бүсэд орших иргэд, оршин суугчид, айл өрхийн бүртгэл, судалгаа Нөхөн олговрын арга хэмжээ, шинэ газарт нүүлгэн шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулах ажлын зардал
	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	Төсөл хэрэгжих бүс нутагт хийсэн археологийн судалгаа, түүх соёлын өвийн судалгааны дүн, соёлын өв дурсгалуудын талаарх нутгийн иргэд, байгууллагын мэдээлэлд үндэслэн түүх соёлын өв дурсгалыг хамгаалах
	Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	Байгалийн гамшиг түүнээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, химийн бодисын эрсдэлийн үнэлгээний дүнд тогтоогдсон аюултай болон хортой химийн бодис алдагдахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ, шаардагдах зардал
	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	Хог хаягдлын тухай хууль, стандартыг хэрэгжүүлэх хатуу, шингэн, хийн хаягдлыг багасгах, зайлуулах, устгах арга хэмжээ

	ТЖБОМТ-г хэрэгжүүлэх Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	Байгаль хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх механизм, байгаль орчны бодлого, удирдлагын зохион байгуулалт
	ТЖБОМТ-ний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах хуваарь	БОМТ-ний хэрэгжилтийн явц, үр дүнг холбогдох төрийн байгууллага, олон нийт, нутгийн ард иргэдэд мэдээлэх, тайлагнах Төслийн үйл ажиллагаатай холбоотой гарсан санал, шүүмжлэлийн хариу арга хэмжээ, гомдол барагдуулах үйл ажиллагаа
0	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	Нөлөөлөлд өртөж болзошгүй байгаль орчин, хүний эрүүл мэнд, нийгмийн төлөв байдлын суурь мэдээлэл ба төсөл хэрэгжсэнээр түүнд гарч болзошгүй тоон ба чанарын өөрчлөлт; Нөлөөллийг багасгах, арилгах, нөхөн сэргээх, хоргүйжүүлэх, саармагжуулах арга хэмжээний үр дүнг хэмжих тоон ба чанарын үзүүлэлтүүд; Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мөрдөн ажиллах Монгол улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээ, Монгол улсын хууль тогтоомж, стандарт болон хэм хэмжээний үзүүлэлтүүд; Хяналт-шинжилгээ хийх шаардлагатай байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүд, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнүүд, нөлөөллийг хэмжих хэмжигдэхүүн; Сорьц авах, хэмжилт хийх, түүнд дүн шинжилгээ хийх арга, байршил, хугацаа, давтамж;

5.1. БОМТ хэрэгжүүлэх удирдлагын тогтолцоо

Аливаа байгууллагын байгаль орчны асуудлыг хариуцах, удирдан зохион байгуулах бүтэц нь 180 14001 2004 (МК8 2006) стандартад заасан Байгаль орчны удирдлагын тогтолцоо (БОУТ) бөгөөд үүнд тухайн байгууллагын байгаль орчны бодлогын хүрээнд төлөвлөх-хэрэгжүүлэх-хянах-шийдэх гэсэн 4 үйл ажиллагаа тасралтгүй хийгдэж байгаль орчны үзүүлэлт байнга сайжирч байх нөхцлийг бүрдүүлдэг. Менежментийн тогтолцоонд байгууллагын бүтэц, төлөвлөлт, хариуцлага, практик үйл ажиллагаа, бодлого, дүрэм журмын баримт бичиг, процесс, нөөцийг хамааруулдаг (180 14001, 2004).

БОУТ-ний бүрдэл хэсэг, үйл ажиллагааны товч тайлбар:

- Байгаль орчны бодлого:** Тухайн байгууллагын байгаль орчны үзүүлэлтийн талаар дээд удирдлагаас тогтоосон зорилт, чиглэл юм.
- төлөвлөлт:** Байгаль орчны асуудал, хууль журам, стандартын шаардлага, байгаль орчны талаар баримтжуулж, баталгаажуулсан зорилго, зорилт, хөтөлбөр;
- Хэрэгжүүлэлт:** Хүн, материал, технологи, дэд бүтэц, санхүүгийн нөөц, үүрэг, хариуцлага, захиргаа, ажиллагсдын мэдлэг чадвар, сургалт, харилцаа холбоо, байгаль орчны баримт бичиг болон үйл ажиллагааны хяналт, удирдлага, онцгой нөхцлийн бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээ авах ажиллагаа;
- Хяналт, сайжруулалт:** Хяналт шинжилгээ, хэмжилт, гүйцэтгэлийн шалгалт, дутагдал, доголдлыг засах, сайжруулах, сэргийлэх, бүртгэлийн хяналт удирдлага, дотоод аудит;
- Удирдлагын хяналт:** Байгууллагын дээд удирдлагын зүгээс тогтмол хугацаанд хийх хяналт шалгалтын үйл ажиллагаа, байгаль орчны бодлогын хэрэгжилт, гүйцэтгэлийн үзүүлэлт, үр дүнг хянах

5.2. БОМТ-ний хэрэгжилтийн хяналт

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд зааснаар БОМТ-ний хэрэгжилтийн хяналт дараах байдлаар хийгдэнэ:

1. БО-ний нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллага төсөл хэрэгжүүлэгчийн тухайн жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайланг жил бүрийн 12 дугаар сард багтаан хүлээн авч дараа оны төлөвлөгөө болон түүнийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгө, зардлын хэмжээг батална (заалт 9.8).
2. Ашигт малтмалын ашиглалт, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэр, химийн үйлдвэрийн үйл ажиллагаанаас бусад төрлийн төсөл хэрэгжүүлэгч нь байгаль орчныг хамгаалах талаар хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийн баталгаа болгон тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх арга хэмжээнд шаардагдах зардлынхаа 50-иас доошгүй хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгийг тус сум, дүүргийн Засаг даргын дэргэдэх байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлтийн тусгай дансанд төвлөрүүлж, төлөвлөгөөний биелэлтийг жил бүр тайлагнах ёстой (заалт 9.9).
3. БОМТ-ний хэрэгжилтэд тухайн орон нутгийн байгаль хамгаалагч, БО-ний хяналтын улсын байцаагч, бүх шатны засаг дарга, төрийн захиргааны төв байгууллага болон байгаль орчны ТББ хяналт тавина (заалт 9.12).
Шаардлагатай тохиолдолд БО-ний нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллагын шийдвэрээр БОМТ-ний хэрэгжилтэнд хөндлөнгийн хяналт хийж, дүгнэлт гаргах бөгөөд уг ажилд шаардагдах зардлыг төсөл хэрэгжүүлэгч хариуцна (заалт 9.13).
4. Байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллага БОМТ-ний биелэлтийн тайлан болон энэ хуулийн 9.12, 9.13-т заасан хяналтын дүнг үндэслэн төсөл хэрэгжүүлэгчийн баталгааны мөнгийг буцаан олгох эсэх асуудлыг тусгай журмын дагуу шийдвэрлэнэ (заалт 9.14).
5. Байгаль орчны аудитийг 2 жилд нэг удаа мэргэжлийн байгууллагаар Хийлгэх

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

5.3. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 15. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний зардал

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Бууруулах арга хэмжээ	Цар хүрээ	Нэгжийн өртөг /мян. төг/	2025 онд зарцуулах нийт зардал /мян. төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Агаарын чанар			400.0			
Үйлдвэрээс ажилчдын амрах байр хүртэлх түрж тэгшилсэн шороон замаар зорчих үед хурд хэтрүүлэн явснаар тоосжилт үүснэ.	Хурдны заалтын тэмдэг тавих	Шороон зам	1 тэмдэг, тэмдэглэгээ 100.0мян.төг *4ш=400.0	400	Үйлдвэрийн үйл ажиллагаа эхлэх үед	Авто замын тэмдэг. Техникийн ерөнхий шаардлага МЖ 4597:2013
Дотоод замыг салхи ихтэй, хуурайшилттай өдрүүдэд 2 л/м² нормоор услаж байх, зам талбай босох гадаргууг хөрс барьцалдуулагч бүхий усаар шүрших	Замын усалгааг хуурайшилттай үед хийх		Дотоод үйл ажиллагааны зардлаар	Хуурайшилттай үед (Тоос шороо ихээр боссон үед)	Байгаль орчны Сайдын 2015 оны А301 дүгээр тушаал	
Гадаргын болон газрын доорх ус			1,350.0			
Өлзий голын усны урсацыг хамгаалах, сэргээх	Гадаргын болон газрын доорх усыг хамгаалах талаар ордын нөхцөлд тохирсон цогц бодлогыг хэрэгжүүлэх, төлөвлөгөө боловсруулан мөрдөж ажиллах	Өлзий гол	1,000.00	1,000.00	2025	Усны тухай хууль
	Ажилчдын аюулгүй ажиллагааны дүрэмд ус хамгаалах тухай тусгаж өгөх	Уурхайн ажилчид	-		2025	Усны бохирдлын төлбөрийн журам
	Зуны улиралд аадар борооны үед үер болох нөхцөлтэй тул уурхай, овоолго зам талбай усанд автаж болзошгүй тул үерийн уснаас	Уурхай	350	350	2025	Байгалийн нөөц ашигласны
	хамгаалах, усыг хатуу хог хаягдлаар бохирдуулахгүй байх хамгаалалтын далан шуудуу барих арга хэмжээ					төлбөрийн тухай хууль
	авах					
	Байгалийн гэнэтийн эрсдэлийг урьдчилан тооцох, учирсан тохиолдолд	Уурхай	-	-		

**ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

	яаралтай авах арга хэмжээний хөтөлбөр боловсруулах					
	Ахуйн хэрэглээнээс гарах бохир ус цэвэрлэх септик систем суурилуулах	Уурхай	ТЭЗҮ-д тусгасан уурхайн магадлаагүй ажлын зардалаас авах	-	2025	
	Усны хомсдолоос сэргийлэх үүднээс Өлзийт голоос ус авч байгаа шугам хоолойн эхэн дээр тоолуур суурилуулах	Шугам хоолой	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах		2025	
Дуу чимээ, доргио чичиргээ, дулаан			250.0			
Ажилчидын гар утас, компьютер, хэвлэх машин, \У\-П БгоайБапй- утасгүй интернэт зэргээс цахилгаан соронзон цацрагийн нөлөөлөл үүсгэнэ	Биоспин буюу цахилгаан соронзон долгион шүүгч авч ашиглах	Үйлдвэрийн талбайд	1 ширхэгийн үнэ 250.0 мян.төг* 1ш=250.0	250.0	2025 онд (1 удаа төхөөрөмж суурилуулах)	Үйлдвэрийн дотоод журмаар
	Сүү, тараг, нэрс, брокколи, соёолж г.м антиоксиадант агууламж ихтэй хоол хүнсийг ажиллагсдын хоолонд хэрэглэх	Нийт ажиллагсдад	Хоол, хүнсний хангамжийн зардал		Үйл ажиллагааны туршид	МЫ8 САС КСР 39-2011 МЫ8 4946:2005 стандарт
Газрын гадарга, хөрс			5645.0			
Газрын чанар доройтох, эвдрэх, бохирдох	Газрын төлөв байдал чанарын улсын хянан баталгаа хийлгэх	Уурхайн эзэмшлийн талбайд	5,645.0	5,645.0	2025 оны 2, 3-р улиралд багтаан	Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгаа хийх журам, Засгийн
						газрын 2003 оны 28 дугаар тогтоолын 1дүгээр хавсралт
Уурхайн талбай хүртэл сайжруулсан шороон зам тавьснаас хөрс, ургамал гээд байх зүйлгүй болсон, ул хөрс эргэсэн сул шороо ихтэй унаган төрхөө алдсан	Уурхайн талбай болон шороон замын 2 талаар орон нутагт ургах боломжтой мод, бут тарих	Уурхайн талбай, зам дагуу	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд ногоон байгууламжийн тооцоог хийсэн.		2025 оны 2-р улиралд	МЫ86141:2011 Навчит төрлийн модны суулгац. Техникийн шаардлага
Ургамал			-			

**ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Талбай доторх ургамлан нөмрөг устаж үгүй болох сөрөг нөлөөлөлтэй	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг орон нутгийн БОГ, газрын даамал нартай зөвшилцөн мод тарих газрыг сонгох	Орон нутагт	Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээний төлөвлөгөөнд шаардагдах зардал тусгагдсан	Жил бүрийн III-р улиралд	Сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө, Мод тарих үндэсний өдөр
Байгалийн гамшиг, аваар осол, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх			-		
Уурхайн осол гэмтэл, тоног төхөөрөмжийн саатал зэрэгт ажиллагсад өртөх, хариу арга хэмжээ авч чадахгүйгээс үүдэн эрүүл мэндэд нь хохирол учрах	Уурхайн бүх ажилтануудыг ХАБЭА-н болон галын аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах, өдөр бүр ажилд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгч байх	Нийт ажиллагсад	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах	өдөр тутам	Уурхайн дотоодын ХАБЭА-н зааварчилгааг мөрдөх
Байгалийн гамшгаас үүсэх нөлөөлөл	Гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх , эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээг	Уурхайн барилга байгууламж	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах		Гамшгийн тухай хууль 2017
	өөрийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх, холбогдох даатгалд хамрагдах				
Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх			-		
Гал түймрийн эрсдэл үүсэх	Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх дүрмийг үйл ажиллагааны турш мөрдөн ажиллах	Үйлдвэрийн хэмжээнд бүх ажилчид	Дотоод зохион байгуулалтаар	Үйл ажиллагааны турш	Галын аюулгүй байдлын дүрэм
	Галын дохиоллын системийг ашиглах	Үйлдвэрийн хэмжээнд	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах	2025 онд	
Гамшгийн үеийн бэлэн байдлын талаар судлаагүй ажилчид гамшгийн нөлөөлөлд өртөх	Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг онцгой байдлын хэлтэстэй хамтран баталж, бүх ажиллагсадыг сургалтанд хамруулах.	Нийт ажиллагсад	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах	Жил бүр	
Ажиллагсадын эрүүл ахуйн талаар					
Уурхайн технологийн горим, үйл ажиллагаа нь ажиллагсадын эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй.	Ажиллагсдыг жилд 2 удаа эрүүл мэндийн урьдчилсан сэргийлэх багц үзлэгт хамруулах	Нийт үйлдвэрийн ажиллагсад	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах	Жил бүр	ХАБЭА-н заавар журам, стандарт, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн тухай хууль
	Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах				
Нийт			7,645.0		

5.4. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

Уурхайн үйлдвэрийн талбай, зам, тосгон, овоолго, баяжуулах хэсэг зэрэг объектуудад үйл ажиллагаа явагдаж тодорхой хэмжээгээр эвдрэл үүснэ. MNS35915:2008 стандартын дагуу эвдэрсэн газрын ангиллыг дараах хүснэгтэд үзүүлэв. “Одод Гоулд” ХХК нь өөрийн тоног төхөөрөмжийг ашиглан нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгэх учир нөхөн сэргээлтийн ажилд нэмэлт хөрөнгө оруулалт шаардахгүй байхаар ТЭЗҮ-д тусгасан байна. Техникийн нөхөн сэргээлийг дотоод овоолгоор хийх тул зардлыг үйл ажиллагааны зардалд тусгав.

Хүснэгт 16. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Ухашаа дотоод овоолгоор нөхөн дүүргэлт хийнэ	Га	12	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан		Төлөвлөгөөт онд	
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	Олон наст ургамлын үр цацна.	Га	3	1.875	5.6	Төлөвлөгөөт онд	

5.5. Биологийн олон янз байдлыг “Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүснэгт 17. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал,төг	Нийт зардал, Сая.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж
	1	2	3	4	5	6	7
1	Гар аргаар ашигт малтмал олборлогч нарын хөндөж нөхөн сэргэлт хийлгүй үлдээсэн газар нөхөн сэргээлт хийх	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх	ТЗ талбайд хамаарах хэсэгт			10000.0	Төлөвлөгөөт онд
	Нийт				10000.0		

5.6. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төслийн ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд талбайд түүх, соёлын дурсгалт зүйл, газрын гадаргад ил харагдах археологийн олдвор байхгүй. Гэсэн хэдий ч төслийн үйл ажиллагааны явцад газрын хэвлийгээс археологи, палеонтологийн дурсгал илэрч болзошгүй тул нийт ажилчид, жолооч нарт анхааруулга сануулга өгч, хэрвээ түүх, археологийн дурсгалт зүйл илэрвэл ажлаа нэн даруй зогсоож сумын удирдлага, цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэн, эрдэм шинжилгээний байгууллагад хандах нь зүйтэй.

Харин Археологийн хүрээлэнгийн судалгааны 2017 онд явуулсан судалгааны ажлын үр дүнд тус лицензийн талбайн хажуугийн талбайд 26 тооны дурсгалыг олж илрүүлэн баримтжуулсан байна. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь Монгол улсын Соёлын өвийг хамгаалах тухайн хуулийн 6 дугаар бүлгийн 7.10, 17.12 заалтууд болон холбогдох журмын дагуу.

Хүснэгт 18. Түүх-археологийн дурсгалын хадгалалт хамгаалалт

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал,төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Археологи	MV-006853, MV-006853 талбайн хэмжээнд археологи түүх соёлын өв илрээгүй						
2	Палеонтологи	Талбайн хэмжээнд тархсан хурдасаас эртний сээр нуруутай болон сээр нуруугүй амьтаны үлдэгдэл илрээгүй.						
	Нийт							

5.7. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Уурхайн үйл ажиллагаанд химийн бодис хэрэглэхгүй.

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

5.8. Хог хаягдлын менежмент

Хүснэгт 19. Хог хаягдлын төрөл, хэмжээ, устгах хэлбэр

Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Ахуйн хог	Хог хаягдал ангилан ялгаж хаях	Энгийн хог хаягдлаас үүсэх нөлөөллийн бүс	Удаа	400	5	2,000.00	2025 он	Хог хаягдлын тухай хууль; БОАЖ-ын сайдын А/433
хаягдлыг эх	зориулалттай хогийн савнуудыг тосгон, захиргаа, цайны газар зэрэг шаардлагатай газруудад тавих							тушаал “Ариун цэврийн тухай”
үүсвэр дээр нь ангилан, ялгах,								хууль;
хог хаягдлыг								БОАЖ-ын сайдын 2017 оны А/349 тушаал Эх үүсвэрээс гарах хог хаягдлын
дахин ашиглах								кодчилсон жагсаалт,
								тэдгээрийн зэрэглэл;
	Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж байх		Удаа	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр	2025-2029 он	БОАЖ-ын сайдын 2017 оны А/368 тушаал Энгийн хог хаягдлын норматив хэмжээг тогтоох аргачлал;		
	Энгийн хог хаягдал үүсгэгч нь хог хаягдлын мэдээ тайланг тогтмол, заасан хугацаанд эрх бүхий байгууллагад		Удаа			2025 он	БОАЖ-ын сайдын 2018 оны А/18 тушаал Аюултай хог хаягдлыг тээвэрлэх,	
	хүргүүлнэ.	цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах;						
Хог хаягдлаас ялгарах үнэр, амархан муудаж ялзрах бусад хүнсний хаягдал зэргээс халдварт өвчин тархах	Хог хаягдал түр хадгалах талбайг	Хог хаягдлын цэг	Удаа	Өмнөх жил байгуулсан				
	нэвчилт явагдахааргүй, ирмэг хөвөө							
	бүхий цементэн суурьтай болгон							
	тохижуулах							

**ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

	Хуванцар сав, шил, лааз, дугуй, модны хаягдал, автомашины сэлбэг, төмрийн хаягдал, цаасны хаягдал гэх мэт дахин ашиглах, дахин боловсруулах боломжтой хаягдлуудыг нэг дор цуглуулж	Энгийн хог хаягдал	Удаа	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр	2025 он	БОАЖ-ын сайдын 2018 оны А/443 тушаал Энгийн хог хаягдлыг
	хуримтлуулах, боломжтой бол хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаах					ангилах, цуглуулах,тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн
	Хөрс шатах тослох материалаар бохирдсон тохиолдолд бохирдсон хэсгийг ялган авч саармагжуулах	Төслийн талбай		Үйл ажиллагааны зардал	2025-2029 он	ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавигдах ерөнхий шаардлага;
	Хаягдал бохир усыг “Ирвэс Интертрейд” ХХК-ийн худалдаалж буй “Тамир-Эм” био бэлдмэлээр сар тутам ариутгаж бие засах газар луу зайлуулах	Ариун цэврийн байгууламж	Удаа		2025-2029 он	БОАЖ-ын сайдын 2018 оны А/445 тушаал Энгийн хог хаягдлын
	Хатуу хог хаягдлыг зориулалтын	Төслийн талбайд	Удаа	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр	2025 он	төвлөрсөн цэг байгуулах, үйл ажиллагаа явуулах, хаах аргачилсан заавар;
	битүүмжилсэн саванд хадгалж, байгаль орчны болон эрүүл ахуй, халдвар					БОАЖ-ын сайдын 2018 оны А/21 тушаал;
	судлалын хяналтын байгууллагын					МЫ8 5344:2011. Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага;
	тогтоосон цэгт зайлуулж байх					
Аюултай хог	Хэрэглэсэн батарей, принтерийн хор гэх мэт ахуйн аюултай хог хаягдлыг	Аюултай хог хаягдал	Удаа	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр	2025 он	
хаягдал болон	уурхайн талбайд битүүмжлэл сайтай хадгалах				2025-2029 он	
шатах тослох						
материалаар хөрс, газрын						
доорх ус						

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

бохирдож болзошгүй	Үйл ажиллагаанаас гарсан ажилласан тос тосолгоо, шатах тослох материалыг	Аюултай хог хаягдал	Удаа			
	тусгайлан битүүмжлэл сайтай саванд хуримтлуулан, хаягдал тос боловсруулах үйлдвэртэй гэрээ байгуулан зайлуулах					
Нийт зардал мян. төг				2,000.0		

Хатуу хог хаягдал: Алтны шороон ордыг ашиглах үед үүсэх үйлдвэрийн хог хаягдлыг уурхайн нөхөн дүүргэлтэд ашиглах бөгөөд ахуйн хог хаягдлыг хадгалах, зайлуулах менежментийн төлөвлөгөөг боловсрууллаа. Алтны шороон ордын ашиглалтын үед өдөрт 19кг, сард 0,5тн, жилд 3,2тн, ашиглалтын хугацаанд 5.5тн ахуйн хатуу хог хаягдал гарна. Үүсэх ахуйн хог хаягдлыг тусгай зориулалтын саванд цуглуулж, Бөмбөгөр сумын захиргаатай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр зайлуулж булшилна.

Шингэн хог хаягдал: Алт угаах үйл ажиллагаанаас гарсан шингэн хаягдлыг тунгаах нуурт тунгааж дахин ашиглах бөгөөд уурхайн ашиглалтын дараа хатаах, зайлуулах аргаар устгана. Харин ажилчдын ахуйн шингэн хаягдлыг уурхайн орчимд байгуулсан түр жорлонд (тусгайлан бэлтгэсэн, хөрс усанд ахуйн бохир алдагдахааргүй доторлосон, агааржуулагч, нян устгагч, үнэр дарагчаар тоногдсон) хадгалах, тогтмол хугацаанд соруулж хаях, эсвэл ашиглалтын дараа булшлах арга хэмжээ авна. Ашиглалтын явцад 19 ажилтан албан хаагч байнга уурхай дээр байна гэж үзвэл өдөрт 0.3 тонн, сард 9тн, ашиглалтын хугацаанд 79.8 тн ахуйн шингэн хог хаягдал гарна. Бохир усны нүхийг зориулалтын дагуу хийж гүйцэлтгүйгээс ус хөрсөнд нэвчих, улмаар газрын доорх усны чанарт нөлөө үзүүлэх аюултай.

5.9. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Хүснэгт 20. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Нийт зардал, сая төгрөг	Хэрэгжүүлэх хуваарь	Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
		2025 он		
Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 101 болон БО-ны ерөнхий үнэлгээний шаардлагын дагуу 2 жил тутамд Байгаль орчны аудит хийлгэх	Гэрээний үнийн дүнгээр		БО-ны мэргэжилтэн	Байгаль орчныг
				хамгаалах тухай хууль
Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг эрх бүхий байгууллагаар гүйцэтгүүлэх (5 жилд 1 удаа).	Гэрээний үнийн дүнгээр		БО-ны мэргэжилтэн	Газрын тухай хуулийн 58.5
Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх	Тохиролцох		Үйл ажиллагааны менежер	Нийгмийн хариуцлагын гэрээ, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 14.1.3
Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр		Үйл ажиллагааны менежер	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль
Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОУАӨЯ -нд хүргэж өгөх.	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр	12 сард	БО-ны мэргэжилтэн	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль
Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль Байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог идэвхжүүлэх, уулзалт зөвлөгөөг зохион байгуулах, тэдний санал зөвлөмжийг БОХТ-г хэрэгжүүлэх ажилд тусгах	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр		БО-ны мэргэжилтэн , үйл ажиллагааны менежер	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль

5.10. Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр

Төслийн үйл ажиллагаанаас агаар, ус, хөрс, ургамал, амьтанд үзүүлэх нөлөөллийг илрүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний хэрэгжилт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах талаар авсан арга хэмжээний дүнг хянаж шалгах, цаашдын үйл ажиллагааг тодотгох зорилгоор хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ. ОХШХ-ийг хэрэгжүүлэхэд жилд 395.0 мянган төгрөг зарцуулахаар төсөвлөв.

ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 21. Орчны хяналт шинжилгээний ажлын төсвийн тооцоо

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Нэгжийн өртөг мян.төг	Зардал мян.төг	Баримтлах стандарт, аргачлал
Агаар				100.0	
Хүхрийн исэл 802 Азотын давхар исэл ^02 Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл C0 Тоос РМ 2.5 Тоос РМ 10 Дуу чимээ, доргио	Ил уурхайн салхины чиглэлийн дээр, доор - тус бүр 1 цэг Засварын газар - 1 цэг	Жилд 2 удаа	1 дээжний үнэ 50.0	100.0	Агаар мандлын сорьц авах ерөнхий шаардлага УСТ 3384-82
Гадаргын болон газрын доорх ус				190.0	
Ундны усны ерөнхий үзүүлэлт болон бактериологи тодорхойлох	Худгийн уснаас	Улиралд 1 удаа	1дээжний үнэ 90.0	90.0	М№ 6148-2010, “Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, МК8 4586:1998, “Усан орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий шаардлага
вэршүүлсэн саарал ус	Шингээх талбай	Улиралд 1 удаа	1дээжний үнэ 100.0	100.0	МК8 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин,
Өлзий голын урсгалын хурд, гүн, өргөнийг хэмжиж байх ус судлалын түр харуул байгуулах	Өлзий голоос	Төслийн хугацаанд	Үйл ажиллагааны зардалд оруулах		Усны чанар, Хаягдал ус, М№ 180 5667-10-2001 дээжлэлт хийх
Хөрс, газрын гадарга				65.0	
Агрохимийн үзүүлэлтүүд (ялзмаг, рН, ЕС2.5 <18/т, P2O5, K2O, CaCO3, \H<, ^02, ^Oз), Механик бүрэлдэхүүн (тоос, элс, шавар)	Машины зогсоол, Хог хаягдлын цэг, ШТМ-ын агуулах, Тосгон, Шимт хөрсний овоолго	Жилд 5 цэгт (1 удаа)	1 дээжний үнэ 20,000	20.0	М№ 3298:1991 Хөрс. Шинжилгээний дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлагууд, МК8 2305:1994 Хөрс. Дээж авах, савлах, тээвэрлэх, хадгалах журам, М№ 3310:1991 Хөрс. Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүдийг тодорхойлох арга, М№ 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ 1, 2-р хэсэг МК8 180 11269-1:2002 Хөрсний чанар. Хөрсний ургамал бохирдуулагч бодисын нөлөөллийг тодорхойлох
Хөрсний хүнд металл (Сг, СМ, РЬ, №, Со гэх мэт)		Хавар, намрын улиралд 5 цэгт (давтамжтай)	1 дээжний үнэ 25,000	25.0	

**ӨЛЗИЙТ ГОЛЫН ХҮЙТЭНИЙ АМНЫ ТОХОЙН ХЭСЭГ" НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хөрсний цацраг (Кали, Уран, Тори.)		Жилд 5 цэгт (1 удаа)	1 дээжний үнэ 20,000	20.0	
Ургамал				-	
Ургамлын нягтшил, бүлгэмдэл, зүйлийн бүрэлдэхүүн өөрчлөгдөж байгаа эсэх, бэлчээрийн ургамлын гарц	Уурхайн талбайн эргэн тойрон,сайжруулсан шороон зам	Жилд 2 удаа (хавар, намар)	Компаний байгаль орчны мэргэжилтэн хариуцан ажиллах (дотоод үйл ажиллагааны зардлаар)	Гео ботаникийн бичиглэлийн батлагдсан аргазүйн дагуу	
	Тарьж ургуулсан мод бут	Сар бүр		Дотоод зохион байгуулалтаар	
Нийт зардал			355.0		

Орчны хяналт шинжилгээний: Төслийн үйл ажиллагааны явцад төлөвлөгдөөгүй судалгаа, хяналт-шинжилгээний ажлууд гарч ирэхийг үгүйсгэх аргагүй юм. Төслийн байгаль орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах нийт зардал, түүний хуваарилалтыг Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөнд тусгаж өгсөн ба жил бүр шинэчлэн тооцож байх шаардлагатай болно.

Хүснэгт 22. БОМТ-ний нийт зардлын тооцоо

Төлөвлөгөө		Зардал мян.төг
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Орчны хүчин зүйлс /агаар, ус, хөрс, ургамал/. Байгалийн гамшиг, аваар осол, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх.	7,645.0
Биологийн олон янз байдлыг “Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө		10,000.0
Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ		-
Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ	Сум, багийн биет бус соёлын өвийг хадгалан, хамгаалах, хөгжүүлэх	-
	Авран хамгаалах арга хэмжээ	-
ОХШХ-ийг хэрэгжүүлэх зардал		355.0
Хог, хаягдлын менежмент		2,000.0
БОМТ-г хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ		-
БОМТ-ний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах		-
Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээний нийт зардал		20,000.0